

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Normalizarea chirilor

Invocând principiul normalizării, guvernul face să se voteze o lege a chirilor care va mulțumi pe puțini, va nenoroci pe mulți și nu va putea aduce nici o normalizare a raporturilor dintre chiriași și proprietari, fiindcă lipsește condiția fundamentală: lipsesc locuințele și legiuitorii nu s'au gândit că ar fi trebuit să pornească de aici, ca să realizeze de fapt o normalizare.

Este ntr'adevăr uimitor, cum nu putem să dăm organizarea și amploarea cerută de necesități acestei importante industrii a construcțiilor, pentru care avem în țară și arhitecți și lucrători și material. Ni se va răspunde cu eternul refren: nu avem bani. Așa este și totuși nu este așa. Dacă avem în vedere caracterul, pe care l-a căpătat banul în secolul din urmă: nu ca valoare în sine; ci ca mijloc de circulație a valorilor, este de mirare cum nu s'a găsit încă organizatorul, care să activeze, să pună în circulație, să sporească și să multiplice valorile pe cari ar trebui să ni le dea industria construcțiilor. Fără o asemenea organizare nu vom avea construcții, iar fără construcții îți trebuie o mare doză de cinism să vorbești despre raporturi normalizate între proprietari și chiriași.

Ce se face acum cu privire la problema locuințelor, par'că vedem, că se va face mâine în alte și alte probleme: operă de fațadă, gălăgie multă, iar în fond nici o ispravă, normalizare unilaterală și negreșit forțată, fără a ține seama că raporturile economice pot fi cu greu forțate prin legi arbitrare.

Legea chirilor ne va servi un exemplu clasic voind să „normalizeze” veniturile proprietarilor. Intențiunea este bună și justă, până când o privim numai din punctul de vedere al proprietarilor. Dar ce facem cu chiriași? Guvernul nu vrea să știe de nici o obiecțiune. Guvernul vrea să normalizeze și chiriașilor nu le rămâne, decât să se acomodeze. Am admite și aceasta. Ne neliniștește însă, că guvernul decretează sporirea veniturilor proprietarilor, fără a găsi echivalentul în partea cealaltă de unde ar trebui să iasă acel spor, care să intre în buzunarele proprietarilor. E o vorbă veche că de unde nu-i, nici Dumnezeu nu ia. Ca sporirea chirilor să poată însemna un câștig real pentru clasa proprietarilor, ar trebui să fie sporită și capacitatea de plată a chiriașilor. Ori, știm, că ne găsim foarte departe de așa ceva.

Sunt în joc mai ales chiriașii mici și mijlocii, căci cei mari sunt aranjați

deja aproape toți pe baza liberei transacții.

Înainte de războiu se considera, că un chiriaș mic sau mijlociu poate să plătească în caz extrem 1/5 din venitul său drept chirie. Acum, când condițiile de trai sunt incomparabil mai grele, chiriașii mici și mijlocii plătesc 1/3 din venitul lor pentru chirie și uneori cota este și mai grea. Până unde se mai poate împinge sacrificiul acestor birnici?

În condițiunile actuale, o sporire a chirilor nu poate avea altă urmare, decât că chiriașii se vor resemna din 3 odăi la două și se vor refugia din suburbii în satele învecinate, deci: o nouă slăbire a „standardului de viață”, precum și a puterii de producție toamai a clasei cu adevărat muncitoare și producătoare.

Nu ne putem bucura de loc de-acastă „normalizare”.

„Banca Centrală Șvabească”

Contractează din nou un mare împrumut în străinătate

Dupăce prelatul FRANCISC BLASKOVITS s'a retras dela conducerea „BANCII CENTRALE ȘVABEȘTI” noul președinte și director general dr. IOAN ESCHKER își inaugurează activitatea aducând un împrumut mare din Germania.

Prelatul Blaskovits își motivează retragerea prin vârsta înaintată, care îl obligă să renunțe la unele din multele sale ocupațiuni, de fapt însă retragerea înaltului prelat însemnează o pecetuire a nereușitei încercărilor sale laborioase de a centraliza sub o singură direcție toate institutele financiare șvabești din Banat.

A Szeszszindikátus 50 millióra emeli alaptőkéjét

Hatalmas eladatlan szeszkészlet hever a raktárakban — Igazgatósági ülést tartott Bukarestben a Szeszszindikátus

Bukarestből jelenti tudósítónk: A Szeszszindikátus igazgatósága március 28-án Bukarestben ülést tartott, amelyen számosan résztvettek az erdélyi és bánági szeszipari érdekeltségek részéről is.

Az igazgatósági ülésen a szindikátus alaptőkéjének 50.000.000 lejre való felemelését határozták el, majd részletesen megvitatták annak lehetőségeit is, hogy a gyárakban felhalmozott szeszmenyiséget milyen uton lehetne értékesíteni megfelelő áron és körülmények között.

Az Aradi Textilipar Részvénytársaság kibővíti üzemét

Uj szövődét állítanak fel — Kétszázötven új szövőszék kezd meg augusztusban a termelést

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” Arad-bánági szerkesztőségétől

Az ARADI TEXTILIPAR RT. fejlődésének újabb állomásához érkezett. A vállalat vezetősége új szövőde létesítését határozta el, amellyel kapcsolatosan üzemét lényegesen kibővíti és termelési kapacitását jelentősen felemeli.

Az építési munkálatokat már megkezdték és az új szövőde, amelyet tarkára szövött és műselyem szövésére rendeznek be, ötezer négyzetméter területet fog elfoglalni és az új szövődében 250 új szövőszéket helyeznek üzembe.

Az új szövőde a folyó év augusztus havában kezd meg a termelést.

Az új lakbértörvény

A kormány hónapok óta tartó harcok keresztülvétele új lakbértörvényt akar törvényerőre juttatni, amelynek célja a lakbérösszegek normalizálása volna. A törvény — a kormány szerint — rendezné a viszonyt a bérlő és a háztulajdonos között. Ez a feltevés azonban illuzórius, tekintve, hogy a lakbértörvény egyéb hibáitól eltekintve, már elnevezésénél fogva sem lehet békéltető eszköz, két örök „ellenség”, a lakbérlő és a háztulajdonos között.

A lakások normalizálásának kérdését alapjában kell elintézni és nem olyan törvény életbeléptetésével, amely esetleg mindeket érdekelt csoportra bizonyos megszorítást jelent. A kormánynak elsősorban tudnia kell azt, hogy Romániában a lakásharcok azért éleződtek ennyire ki, mert lakáshiány van.

Az építkezés Romániában évek óta stagnál, mivel a gazdasági viszonyok nem annyira kielégítőek, hogy bárki is építkezhesék. Holott az építkezések előmozdítása nemcsak a súlyos társadalmi problémát, a lakásnélküliség kérdését oldaná meg, hanem munkához juttatna száz meg száz munkanélkül nyomorgó embert, az építési szakmában dolgozó iparnak és kereskedelemnek pedig szilárd bázist nyújtana egzisztenciájuk biztosítására.

Helyes érzékkel keresztülvitt tervszerű gazdaságpolitikával kell segíteni a lakáskrizisen, az építkezések előmozdítása útján, nem pedig ideig-óráig elviselhető provizórikus kényeszermeghosszabbításokkal. Építkezni kell! Pénz híján azonban aligha fordulhat jobbra az építkezési ipar helyzete. Nyilvánvaló és az eddigi próbálkozások is beszédesen bizonyították, hogy a lakáskérdés végleges rendezését az építkezések megszervezésénél kell kezdeni. Romániában nem létesülhettek még hatalmas szervezetek, amelyek működésüket az építkezés szolgálatába állítsák.

Nem szervezkedtek anyagi bázissal rendelkező gazdasági érdekképviseletek, mert a gazdasági bizonytalanságban megesáppant a vállalkozási kedv és magukévá tették a vállalkozók a jelmondatot: inkább vegetálni, semmint csődbejutni.

Nem likvidál az Arborele Român favállalat

Lapunk legutóbbi számában a Timisiana bank faipari vállalatának leépítésével kapcsolatban megírtuk, hogy az Arborele Roman faipari vállalat is likvidál.

Illetékes helyről nyert információ alapján híradásunkat helyesbítjük, amennyiben az Arborele Roman nem likvidál, hanem tovább folytatja működését.

Elrendelték a csődöt az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank ellen

Letartóztatták a pénzügyvezetőt — Az ügyészség hamis bukás miatt emelt vádat — Mit remélhetnek a betétesek és hitelezők?

A hónapokkal ezelőtt válságba jutott és fizetésképtelenné vált kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. felett a hét folyamán végzettszerűen összecaptak az összeomlás hullámai. A pénzügyvezetőnek nem sikerült megegyezésre lépni a betétesekkel és a hitelezőkkel és ezért március 28-án az igazgatóság kénytelen volt a csődöt megkérni. A kolozsvári törvényszék a csődtörvény 82. paragrafusára alapján az igazgatóság kérésére el is rendelte a csődöt a bank ellen.

Lepecsételik a bank helyiségeit

A csőd elrendelése után a zár alá vétellel és a leltározással megbízott dr. Pop Alexandru kolozsvári királyi közjegyző március 29-én délután lepecsételte a pénzügyvezető helyiségeit, másnap pedig megkezdte a leltározást dr. Caluțiu Martian és dr. Pordea Augustin ügyvédek, a csődtömeg gondnokai és Albon hités könyvszakértő bevonásával.

Letartóztatják a bank vezetőit

A csőd elrendelése után dr. Ilea Livius, a kolozsvári törvényszék főügyésze elővezetési parancsot bocsátott ki Blatt Ignác, a pénzügyvezető vezérigazgatója, dr. Semlyén Hugó helyettes vezérigazgató és dr. Hirsch Gyula a pénzügyvezető ellen, majd rövid kihallgatás után közölte velük, hogy előzetes letartóztatásba helyezi őket.

Mit mond dr. Ilea főügyész?

Munkatársunk felkereste Ilea dr. főügyészt, aki a letartóztatással kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Amíg az egyezkedési tárgyalások folytak az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank vezetősége és a betétesek, illetve hitelezők között, az ügyészséghez összesen hét bünvádi feljelentés érkezett, különböző visszaélésekkel vádolva meg a pénzügyvezetőt. A bünvádi feljelentésekben feltüntetett összegek megközelítik a 2 millió lejt. A feljelentések alapján nem alkalmaztam erősebb eljárást a bank vezetőivel szemben, mert kilátás mutatkozott arra, hogy a hitelezőkkel sikerül majd olyan egyezséget kötni, amely biztosítja, hogy visszakapják elvesztett pénzüket elfogadható hányadát.

— Miután azonban a törvényszék elrendelte a csődöt a pénzügyvezető ellen, hamis bukás gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyeztem a bank vezetőit. Az ügyészségi vizsgálat, valamint a könyvszakértők megállapítása hivatott majd felderíteni, hogy a pénzügyvezetőnek eljárása valóban kimeríti-e vagy sem a csalárd bukás kritériumát.

A vezetőügyész a továbbiakban kifejtette, hogy a pénzügyvezetőnek már évekkal ezelőtt meg kellett volna kériókö a csődöt a bank ellen, mert a passziva jóval túlhaladta a pénzügyvezető alaptőkéjét és vagyonát.

Az ügyészségi vizsgálat megállapította, hogy a pénzügyvezető vezetői a múlt évi december 27-én tisztában voltak azzal, hogy a bank 8 millió alaptőkéje mellett 49 millió 927 ezer lej a passziva és ennek dacára továbbra is elfogadtak magas összegű betéteket.

Megállapítást nyert továbbá az is, hogy a bank mérlegadatai nem tüntették fel a reális helyzetet, hanem a hatalmas összegű veszteségeket egyszerűen elhallgatták.

Ezek az adatok a vád első alapjai, amelyekhez esatolták a bünvádi feljelentéseket és így alkalmazta az ügyészség a büntetőtörvénykönyv 414 paragrafusát, amely azonnali őrizetbe vételt rendel el.

Lehet-e szó kiegyezésről?

A bank vezetőinek letartóztatása után és a csőd elrendelésével a kiegyezési lehetőség teljesen megváltozott. Ezzel kapcsolatosan dr. Kertész Jenő ügyvéd, aki a pénzügyvezető igazgatósága megbízásából a betétesekkel és a hitelezőkkel heteken keresztül emberfeletti munkával folytatta az egyezkedési tárgyalásokat, a következőket mondotta:

— A kiegyezési lehetőségek attól függenek, hogy az ügyészség milyen címen emeli a vádat a pénzügyvezető ellen. A csődtörvény 212. paragrafusára ugyanis a következőket mondja:

„Az egyezség érvényesen elfogadottnak akkor tekinthető:

1. ha a tárgyalásnál személyesen vagy meghatalmazott által meg-

A csődtömeggondnok minimálisan olyan kielégítési kvótát ígér, mint amilyent a pénzügyvezető felajánlott

A csődbejutott kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank lepecsételést helyiségeit dr. Pop Alexandru királyi közjegyző március 30-án délután dr. Caluțiu Martian csődtömeggondnok jelenlétében felnyitotta és megkezdte a leltározást. A közjegyző és a csődtömeggondnok pontos leltárt készített a pénzügyvezető berendezési tárgyairól, számbavette a kasszákat, üzleti könyveket, iró és számológépeket, szóval az összes ingóságokat. A pénzügyvezető lezárt Wertheim-szekrényében néhány ezer lej készpénzt találtak, amely összeg még a csőd elrendelése előtt folyt be a bank kinlevőségeiből.

Munkatársunk megkérdezte dr. Caluțiu Martian volt prefektus csődtömeggondnokot, hogyan tervezi a likvidálás munkáját és mit remélhetnek a betétesek a csődtömeggondnoktól? A csődtömeggondnok a következőket válaszolta:

— Előszörban leszögezem, hogy nem vagyok esődhiéna, ahogyan a kolozsvári magyar napilapok érdemtelenül aposztrofáltak. Az a cél irányítja működésemet, hogy a betétesek és a kisegyzistenciák vagyonából megmentsék azt, amit lehet.

— Nyugtassa meg a betéteseket, hogy tisztában van lelkiismeretesen fogok eljárni és

ígérem, hogy a pénzügyvezető betétesei a csődtömegből legalább olyan kielégítési kvótát fognak kapni, mint amilyent a pénzügyvezető igazgatósága felajánlott.

jelent szavazatképes hitelezőknek legalább kétharmada az egyezséghez hozzájárult;

2. ha az egyezséget elfogadó hitelezők követelése a szavazásra jogosított hitelezők összes követeléseinek legalább négyötöd része. A közdős le vagy felmenő ágbeli rokon e kényszeregyezségnél szavazati joggal nem bír.“

— A csődeljárás tartama alatt a kényszeregyezés tehát nem volna keresztülvihető, különösen ha figyelembe vesszük a csődtörvény 109. paragrafusát is, amely így hangzik:

„A megkötött egyezség joghatálya a jelen törvényben megállapított szabályok megtartása mellett azon csődhitelezőkre is kiterjed, akik követeléseiket be nem jelentették vagy egyezséget el nem fogadtak.“

— Ez a megoldási mód igen üdvös volna, értesülésem szerint azonban a kolozsvári ügyészség csalárd bukás gyanúja miatt indított eljárást és emel vádat a pénzügyvezető ellen. Ebben az esetben feltétlenül figyelembe kell vennünk a csődtörvény 200 paragrafusának második bekezdését, amely a következőket mondja:

„Kényszeregyezés tekintetében meg nem indítható az eljárás akkor, ha csalárd bukás miatt helyezett vád alá a közdős és az alól jogerősen fel nem mentetett.“

Ilyenformán a csődeljárás tartama alatt a kiegyezési lehetőség megszűnik és ez problematikussá teszi azt, hogy a betétesek és a hitelezők hozzájárulhassanak követeléseik bizonyos hányadához.

— A pénzügyvezető összes kinlevőségeit lelkiismeretesen behajtom és megtámadási joggal fogok élni a betétesek és hitelezők érdekében azok ellen, akik a kielégítési alapot már korábban esetleg elvonták, illetőleg retroaktív hatálya van hat hónapra visszamenőleg. Felülvizsgáljuk tehát hat hónapra visszamenőleg az összes kifizetéseket.

— Jogi tisztázásra vár a szamosújvári Mercur Kereskedelmi Rt. viszonyra a csődbejutott pénzügyvezető. Véleményem szerint ez a vállalat és annak minden aktivuma a pénzügyvezető tulajdonát képezi, tekintettel arra, hogy tudomásom szerint

a Mercur összes részvényei a pénzügyvezető tulajdonába és birtokában voltak és vannak.

— A csődtömeg nagy és értékes. A csődtörvény lehetővé teszi a csőd folyamata alatt is a kényszeregyezséget ha a felajánlott kvóták az összes hitelezők kétharmada elfogadja és ezek követelése az összkövetelések négyötöd részét reprezentálja. Ebben az esetben az egyezség kötelező az összes hitelezőkre, ha a közdöst a csalárd bukás vádjára alól jogerősen felmentették.

Mindennap délután fél 4-től délután 6 óráig a bank helyiségében készséggel állok rendelkezésére mind azoknak a betéteseknek, hitelezőknek és adósoknak, akiknek az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank-

kal bármilyen üzleti relációjuk volt. A csődtömeghez tartozó ingatlanoknak, az intézeti székháznak és egyéb vagyonobjektumoknak felértékelésénél szakértőket fogunk bevonni és szakzerű becslés alapján fogjuk a reális értéket megállapítani.

— A pénzügyvezető tisztviselőit állásukban átmenetileg megtartom, mert szükségem van munkájukra és felvilágosításukra. Azokat a tisztviselőket, akiknek működésére a csődtömeggel kapcsolatosan tovább nem lesz szükségem, hat hónapi felmondással végkielégítem.

— Megnyugtatólag hathat a betétesekre és a hitelezőkre az a körülmény is, hogy a csődtömeggondnok munkájában segíti és ellenőrzi a csőd választmány, amelynek tagjait a betétesek és hitelezőkből fogják delegálni, részükre tehát az ellenőrzés lehetősége biztosított.

Caluțiu csődtömeggondnok nyilatkozata alkalmasnak látszik arra, hogy megnyugtassa a pénzügykért aggodó betéteseket és remélik, hogy legalább azt a kielégítési kvótát megkapják, amelyet a bank igazgatósága felajánlott.

Moratoriumot kért két regáti iparvállalat

A regáti piacot két szenzációs moratorium tartja izgalomban. A Postavul posztógyár, amely 800 munkást foglalkoztat, moratoriumot kért. Az eset annyiban is feltűnő, mert a gyár részvényeinek egyrésze liberális politikusok kezében van. A vállalat aktivája csaknem kétszerese a passzívának, mert 258 millió lej vagyonnal szemben az adósságok 161 milliót tesznek ki.

A másik eset Galatiban történt, ahol a Bogors-féle kézműáru nagykereskedés 200 millió passzívával beszüntette fizetéseit. Vagyon ez esetben is meghaladja a passzívát, tehát a moratoriumi kérésnek valószínűleg helyt fognak adni.

Când se va aplica noul tarif de mărfuri C. F. R.

Cercurile conducătoare ale căilor ferate cred că cel mai târziu până de sârbătorile paștelui, noul tarif local de mărfuri CFR. va fi pus în concordanță cu tariful vamal.

Aceasta, de altfel, corespunde și de rinței primului ministru.

Noul tarif de mărfuri al drumului de fier urmează a fi pus în aplicare cel mai târziu la 1 Mai 1928.

Fixarea prețului la sfecla de zahăr

Comisiunea pentru fixarea prețului la sfecla de zahăr și-a terminat lucrările.

D. Cezar Popescu, directorul general al industriei a întocmit un raport prin care se stabilește care va fi prețul cu care sfecla de zahăr va fi vândută de către cultivatorii.

Chestiunea însă urmează să fie a dusă în discuțiune delegației economice a guvernului care va stabili în mod definitiv prețul de vânzare a sfeclii de zahăr.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselet
„GEA“ KRAYER. Fő-
lerakat Balkán Impex,
T I M I Ș O A R A.

Părerii străine despre stabilizarea leului și împrumutul extern al României

Articolul ziarului „Berliner Börsenkurier” în legătură cu negocierile paralele a creditelor de stabilizare și a împrumutului de investiții — Cursul stabilizării

Avem ocazia ca să publicăm articolul ziarului financiar german „Berliner Börsenkurier” în legătură cu legătura cu problema stabilizării moneta și împrumutul extern a României. Articolul de mai la vale publicat, înșirează o sumedenie de principii foarte serioase și din unele puncte de vedere acceptabile.

Articolul ziarului financiar din Berlin conține următoarele:

Cu prilejul ultimei debateri — serie ziar — bugetare în Parlamentul român, cu un an mai înainte, actualul ministru de finanțe al României era conducătorul fanaticilor revalorizării, cari voiau să ridice cursul leului dela 3,2 centime aur, cât cotează azi la cursul de 100 la sută.

Criza economică a contribuit de sigur și ca la câștigarea guvernului liberal în favoarea stabilizării,

dar factorul principal a fost faptul că streinătatea a cerut stabilizarea monetei ca o condițiune prealabilă la acordarea unui împrumut.

România are nevoie pentru moment de un credit nu prea mare, care să-i fie pus la dispoziție de principalele bănci de emisiune, pentru a realiza stabilizarea leului.

Mai târziu se va pune dela sine problema unui împrumut mai important, care să permită trecerea la valuta aur.

Dar încă înainte de această operațiune, România are nevoie de împrumuturi de investițiune. Ea necesită, cel puțin 40 miliarde lei pentru refacerea, modernizarea și dezvoltarea căilor sale ferate, pentru refacerea șoselelor și porturilor.

Fără împrumuturi de investițiune, orice program economic va fi osândit să rămână o formă fără conținut.

și ar pune în chestiune chiar și stabilizarea monetară.

Negocierea paralelă a creditelor de stabilizare și a împrumutului de investițiune

În felul acesta, *creditul de stabilizare și chestiunea împrumutului de investițiune formează un lanț inseparabil și se înțelege prea bine de ce și dl. Montagu Norman, președintele Băncii Angliei a dat sfatul ca negocierile pentru credite și împrumuturi să fie conduse paralel.*

D. Montagu Norman dăduse acest sfat dlui Averescu, punând totodată și o condițiune:

Înțelegerea României cu toți creditorii ei, între aceștia și cu detentorii de rente.

D. Schroeder jr., confidentul și emisarul dlui Montagu Norman, subliniază: și cu detentorii germani ai rentelor neștampilate. Pentru România, propunerea părea dificilă, căci

rentele negociate la Londra și Berlin, dar nerecunoscute până acum de Statul român, se ridică la suma de 200 milioane lei aur.

D. Vintilă Brătianu n'a voit să aștegă această cale și astfel au luat înțelegerea negocierile cu consorțiul Blair,

care până acum n'au fost definitiv rupte, dar nici nu sunt departe de acest rezultat.

Azi după aceste negocieri situația pentru România e clară.

România nu poate ajunge la stabilizarea valutei sale, decât având și colaborarea Băncii Reichului.

România poate spera să obțină împrumuturi de investițiune în stil mare numai dacă lichidează în prealabil chestiunea rentelor. *Cercurile cele mai competente din București își dau acum seama de această situație clară și se pare că au tras consecințele respective. România rezolvând chestiunea biletelor Băncii Generale, dorește să-și asigure și sprijinirea Băncii Reichului pentru stabilizarea leului. Paralel cu aceasta*

ur urma să înceapă negocieri cu reprezentanții detentorilor de rentă, pentru a se ajunge și în această chestiune la o soluție acceptabilă,

pentru ambele părți contractante.

Cursul stabilizării

În ceea ce privește stabilizarea în sine, e sigur că dl. Vintilă Brătianu ar fi bucuros să o combine cu puțină revalorizare, pentruca astfel să stabilizeze leul la 4 centime aur, deși astăzi nu notează decât 3,2 centime și după indexul prețurilor nu valorează decât numai 2,8 centime aur. E greu de presupus că băncile de emisiune se vor alătura acestui deziderat, de oarece

realizarea lui ar putea prea ușor pregătit stabilizării românești soarta primelor încercări de stabilizare în Belgia și Polonia.

Dimpotrivă rămâne să se dovedească dacă și cursul de 3,2 centime aur poate fi adoptat la stabilizarea leului, de oarece este vorba de un curs menținut artificial. Banca Națională a României a reușit să-și formeze o masă de manevră în devize forte, grație căreia menține cursul leului. Deoarece însă

cursului acesta i se opune o putere de cumpărare inferioară,

— 2,8 centime, rămâne de văzut dacă nu cumva acest din urmă curs n'ar fi mai potrivit pentru stabilizare.

Împrumuturile

Stabilizarea leului va fi numai o primă etapă, condițiunea preliminară pentru un program economic pe care guvernul român va trebui să-l execute cu ajutorul cercurilor economice.

Va trebui să se obțină împrumuturile de investițiune absolut necesare chiar pentru asigurarea stabilizării, va trebui să se echilibreze și să se așeze pe baze solide finanțele Statului.

D. Manoilescu, fostul subsecretar de Stat la Finanțe, a arătat că bugatele din ultimii ani s'au bazat pe un echilibru fictiv, că în realitate există un deficit de aproape trei miliarde și jumătate lei. Afară de aceasta

vor trebui suprimate taxele de export, vor trebui reduse la un nivel just taxele de import.

Intr'un cuvânt, *România va trebui să treacă dela sistemul mai ușor al im-*

pozitelor indirecte, la sistemul mai dificil al impozitelor directe. Numai în acest chip se va putea asigura stabilizarea valutară și apoi trecerea la moneda aur.

În acest scop va fi neapărat nevoie de un al doilea împrumut extern:

un împrumut de Stat pentru acoperirea deficitelor bugetare de până acum

și în perioada de tranziție.

Necesitatea modificării legislației economice

Se pune însă întrebarea dacă, dată fiind actuala legislație din România, este posibilă o astfel de politică de împrumuturi externe în stil mare.

Pentru creditor trebuie să existe înainte de toate certitudinea că își va putea obține fără dificultate dobânzile și amortizările

Lucrez acesta nu e însă cu puțință atâtă vreme cât mai dăinuiește Oficiul pentru controlul devizelor. Trebuie să înceteze politica de control a capitalurilor streine, pe care a preconizat-o și a impus-o d. Vintilă Brătianu. În aceeași ordine de idei se pune chesti-

Banca Timișoarei și societate comercială p. a.

— Adunarea generală din 24 Martie

„Banca Timișoarei și societate comercială pe acțiuni”, un institut cu rol conducător în viața economică a Banatului și-a ținut adunarea generală a 21-a în palatul institutului. Sunt cunoscute legăturile strânse ale acestui important institut cu un număr foarte mare de întreprinderi comerciale și industriale, astfel că orice eveniment din viața acestui institut are repercusiuni în cercuri foarte largi. Ca o exteriorizare a importanței că eu drept cuvânt i-se atribuie acestei bănci, adunarea generală a fost prezidată de către dl. Aristid Blank, care a luat loc la dreapta directorului general Sigismund Szana, consul al Mării Britanii.

Cu tot interesul mare, cu care era așteptat evenimentul adunării generale, evenimentul în sine n'a durat mai mult de 8 minute — fapt constat cu ceasornicul în mână. Aceste 8 minute au fost de ajuns pentruca dl. director general Sigismund Szana, să expună darea de seamă a direcțiunii, în care a schițat și situația economică generală, iar pe urmă s'au îndeplinit formalitățile programatice ale oricărei adunări generale.

Relavăm datele următoare din darea de seamă: Depunerile au sporit, ajungând la cifra de 492 milioane, societatea administrează o avere de 735 milioane, realizând un beneficiu net de 23,577.526, din care se va plăti o dividendă de 90 lei de acțiune, care corăspunde la 36%.

Fondului de rezervă i-s'au atribuit 21½ milioane lei, fondului dubioșilor un milion, fondului de penzii 350.000 lei. La un capital social de 50 milioane lei, banca dispune azi de rezerve de 83,973.000 lei.

Este de mirat, că dl. director general Sigismund Szana na atins în expunerea dsale chestiunea duratei mandatului membrilor în direcțiune, precum și a cenzorilor. S'a propus, ca durata acestor mandate să fie redusă la un an și impunându-se condiția,

nea unei modificări a legii de comertializare și a legii minelor.

Trebuie să se dea capitaliștilor streini posibilitatea de a participa și la întreprinderi rentabile

Suprimarea controlului administrativ în spirit de șicană, modificarea legilor economice de azi într'un spirit de libertate a comerțului, sunt măsuri cari vor folosi României și o vor scuti de multe alte negocieri”.

Financiarul News despre împrumutul extern

În legătură cu problema împrumutului extern, pe care nu numai România, ci și Iugoslavia ar doi să obție în interesul stabilizării moneta, amintim și articolul apărut în ziarul economic englez „Financial News” despre starea tratativelor de împrumut. Iată ce ne spune ziarul englez:

„Contrar așteptărilor, nici stabilizarea iugoslavă nici cea românească, nu vor veni înaintea Consiliului Ligii din Geneva în această sesiune. Nimic nu se aude despre cea dintâi dela anunțul prematur făcut de ministrul de finanțe d. Marcovici, după întoarcerea sa din Londra. În ceea ce privește stabilizarea românească, tratări urmează între Banca Națională a României și alte bănci centrale. Se crede că voiajul dlui Quesnay dela Banque de France e în legătură cu aceste negocieri, deși scopul său principal este, probabil, aranjamente în vederea altor expedițiuni de aur. E probabil că nici planul împrumutului de stabilizare iugoslav, nici cel românesc, nu vor fi supuse Ligii Națiunilor.

că cei cari vor fi aleși în direcțiune, să depună 100 acții; iar cenzorii 50 acțiuni. Propunerea aceasta s'a votat.

În lista numelor nouilor membri propuși în consiliu, precum și a nouilor cenzori își găsește o expresie fidelă a politicii elastice și bineorientate a dlui director.

Această modificare a fost găsită de necesară pentru a da posibilitate băncii să facă loc în consiliu reprezentanții grupelor capitaliste, cu cari banca ar intra în relațiuni. Chestiunea se pune cu actualitate pentru un viitor apropiat, întrucât banca are nevoie de capitaluri mult mai importante pentru alimentarea întreprinderilor sale, decât ce îi poate oferi „Banca Marmorosch. Această necesitate se simte cu atât mai mult, fiindcă întreprinderile au luat ființă într'o epocă de conjunctură; iar conjunctura s'a evaporat și în multe privinți s'a transformat în deconjunctură, care impune în mod inexorabil unele acțiuni de lichidare, dat fiindcă un concern comercial-industrial, nu poate suporta decât o proporție oarecare de întreprinderi nelucrative. Asemenea probleme n'au putut fi evitate nici de concernul Szana și rolul băncii în această situație nu putea fi altul, decât să facă lichidările interesărilor sacrificate cu cât mai puțină sdruncinări.

Inițiatii n'au fost surprinși că printre cei sacrificați figurează și directorul administrativ central al întreprinderilor industriale dl. Arnold Sándor. Banca pierde de sigur o firmă conducătoare de primul rang, dar face o economie de jumătate milion la retribuțiile pe cari le avea dl. director Sándor și jumătate de milion contează. Asemenea schimbări nu se fac fără frământări, cari nu pot fi contrabalansate prin străduințele aci nesigure, aci forțate ale directorului general.

Traian Chitilă

Összeomlás előtt a nemzetközi hitelrendszer

A világgazdaság jövője

Irla: Sir George Paish (London)

Valóban gyógyulóban van a világgazdaságunk? Az összeomlás, nevezetesen a nemzetközi hitel-gazdaság összeomlása nem fenyeget már bennünket? Ez a két kérdés döntő fontossággal bír világgazdaságunk jövőjére.

Mire erre a két kérdésre válaszolnánk, szükségesnek tartom, rámutatni arra, hogy a nemzetközi hitelrendszerünk milyen nagy ellentálló képességet mutatott azokkal a roppant nagy követelésekkel szemben, amelynek immár a világháború kitörése óta, tehát 14 esztendeje ki van téve.

A háború elején a világhitel rendszere veszélyes válság-jelenségeket mutatott ugyan fel, az összeomlást azonban elkerültük. Az első nehézségek kiküszöbölése után meglepően gyorsan reagált a hadviselő nemzetek követeléseire. Az 1920 év végén és 1921-ben, továbbá az árucikkek árainak legelősebb ingadozása idején, amikor a különböző kultur-nemzetek valutái katasztrofális rendszertelenségben voltak és az egész világgazdaság óriási veszteségeket szenvedett, a nemzet-

közi hitel-gazdaság tovább dolgozott. Nem dolgozott ugyan már az 1919. és 1920-i évek fűrgeségével, azonban a rendszer még mindig úgy működött, hogy a nemzetek életszükségleti kielégítést nyertek és a legtöbb országban, Oroszországot kivéve, ahol a politikai viszonyok a hitelrendszer normális működését lehetetlenné tették, meg lehetett akadályozni az éhínség kitérését.

A világgereskedelem helyzete azonban egyre rosszabbodik és így a nemzetközi hitelrendszer összeomlása küszöbön áll. Az összeomlás elkerülhetetlen, ha nyomban nem történnek meg a szükséges rendszabályok, amelyek az adós nemzeteket abba a helyzetbe segítik, hogy kötelezettségeiknek árúik eladásával és ne újabb hitelek felvetésével felelhessenek meg. Még most, a tizenegyedik órában is el lehet kerülni az összeomlást, ha az összes nemzetek válllvetve elhárítják a nehézségeket a világgereskedelem normális fejlődésének útjából.

Európa racionalizálása

Jacobi Olivér dr. előadása a Közgazdasági Társaságban

A budapesti Magyar Közgazdasági Társaság Éber Antal elnöklésével a közgazdasági egyetemen ülést tartott, amelyen Jacobi Olivér dr., a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető-igazgatója tartott előadást Európa racionalizálása címen.

Jacobi Olivér dr. előadásában első sorban párhuzamot vont a háború után kifejlődött európai és amerikai gazdasági élet között. Ha bizonyos távlatból nézzük — mondotta — az európai gazdasági helyzetet, akkor meg kell állapítani azt, hogy

a világháború óta Európa gazdasági helyzete lényegesen rosszabbodott, míg az Egyesült-Államok nihetetlen gazdasági fellendülést értek el.

Az Egyesült-Államok népe ugyanis a múlt évben jutott el ahhoz az életstandardhoz, amelyet eddig a világtörténelemben egy nép sem ért el, vagyis azt, hogy jövedelme az elmúlt évben 90 milliárd dollárt tett ki. Az Egyesült-Államok minden lakosára évenként 700 dollár életbiztosítás és 200 dollár takarékbetét jut.

Azt hangoztatják, hogy az Egyesült-Államok a háborúban gazdagodott meg. Utalnak arra, hogy Európa a háborúban sokat vásárolt Amerikától és hogy az európai államokban háborús adósságából származó kamatok is nagyban hozzájárultak az ottani gazdasági fellendüléshez. Mindezek a tényezők azonban csak elenyésző részben járultak hozzá a tenge-rentuli helyzet kolosszális fellendüléséhez és nézete szerint arra sem lehet hivatkozni, hogy az Egyesült-Államoknak nyersanyagokban való gazdagsága idézte volna egyedül elő az ottani nemzeti jövedelmek szaporodását.

Amerika fejlődését sokkal inkább kell keresni a belfogyasztás emelkedésében.

Az amerikai belfogyasztás rendkívül magas volta tette ugyanis lehetővé azt, hogy termelésének 90 százalékát a belföldön fogyasztják el. Viszont alig lehet kétséges, hogy Amerika előbb termelését emelte és csak ennek

következménye volt a belső fogyasztásnak gigantikus mértékben való kialakulása.

Amerikában az ipari termelés 1899—1914 között 20 százalékkal, míg 1914—1925 között 65 százalékkal emelkedett. Ennek a nagy gazdasági előtörésnek fantasztikus képét adja a vasutaknak óriási fejlődése, a gőz- és villanyfogyasztás, a villamosenergia és a vízierők kihasználásának növekedése.

Ha az európai gazdasági helyzetet nézzük, meg kell állapítanunk, hogy fejlődés tekintetében messze Amerika mögött maradt. Nem lehet komolyan fentartani azt a felfogást, hogy az Egyesült-Államoknak a népe különb volna az európai népeknél és használhatóbb emberanyaga volna, mert hiszen Európából került ki az amerikai emberanyag igen nagy része. Az európai népek nem maradnak semmi tekintetben az amerikaiak mögött, sőt ellenkezőleg.

Az európai gazdasági helyzet visszafejlődését az amerikaival szemben megértjük akkor, ha tekintetbe vesszük azt, hogy Európának az ipareiknek nagy részét külföldön kell elhelyezni, hogy élelmicikket kapjon helyette. Ez a gazdálkodás lehetséges volt addig, amíg az ipareik egy részét csak Európa készítette el és míg az európai államok gyarmataikban felvevőpiacokra találtak. Európának ez az ipari monopóliuma megszűnt, mert felléptek, mint versenytársak az Egyesült-Államok, másrészt pedig, mert azok a gyarmatok, amelyek a háborús gazdálkodás alatt az európai termelő államok iparokat létesítettek mindjobban igyekeznek az önellátás felé.

Az európai gazdálkodásnak tehát le kell vonni a tanulságokat és az amerikai példák alapján a

külső kolonizáció helyett inkább a belső kolonizációra kell fektetni a súlyt.

Felmerül itt az a kérdés, hogy lehetséges-e Európa lakosságát a saját erőforrásából eltartani. A nyugati államokban nehezebb a termelés fokozása, bár a lakosság munkacereje

még itt sínesen teljesen kihasználva. Ezzel szemben Kelet-Európa egészen más képet mutat.

A kelet-európai terület éppolyan gazdag természeti kincsekben, mint az Egyesült-Államok bármelyik gazdag vidéke.

Ezt a területet kell Európának ki-

használnia, hogy termelésének emelésével magát az egész európai belső fogyasztását is emelje. Hetvenmillió embert lehetne itten bekapcsolni a termelés munkájába. Európa csak akkor haladhat előre a gazdasági fejlődés útján, ha egészségesen nagy összefüggő fogyasztási területé alakul át és ha majd az európai gazdasági partikularizmusnak vége szakad.

A temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank közgyűlése

Netto 20 százalék részvényenként az osztalék — Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai

A temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. március 28-án tartotta meg 37. rendes közgyűlését. Az intézet elnöke, Totis Rezső, belga királyi konzul, megnyitván az ülést. dr. Várnay Elemért bízta meg a jegyzőkönyv vezetőjével, míg annak hitelesítésére Vermes Ernő és Kutrér István részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság jelentését Lázár Liviusz ügyvezető igazgató, a felügyelőbizottság jelentését pedig Nemes József felügyelőbizottsági elnök előterjesztésére a közgyűlés egyhangulag elfogadta és jóváhagyva az előterjesztett nyereségfelosztási tervet, egy

az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta.

A közgyűlés kimondta, hogy osztalék fejében az 1000 lej névértékű részvényenként március 29-től kezdve netto 200 lej fog kifizettetni.

Az igazgatóság tagjaivá Totis Rezső, Klein Viktor, Diminescu Constantin, Domasianu György, Kimmel Ernő, Lázár Liviusz, Tanos Gyula, míg a felügyelő bizottság tagjaivá Nemes József, Andrasiu György, Brasey René, Bunghetianu Stefan, Klein Ernő és Vermes Ernő választották meg.

A Salgótarjáni Kőszénbánya közgyűlése

A társaság hatvanéves jubileuma

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság március 30-án tartotta Chorin Ferenc dr. elnöke alatt 60-ik rendes évi közgyűlését. Az elnök mindenekelőtt utalt arra, hogy a mostani idők nem alkalmasak jubiláris ünneplésekre, mégis a társulat életének ezen újabb határmezején mélyeséges hálával kell megemlékeznie azon kiváló férfiakról, kik a társulat alapítása és fejlesztése körül elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak.

Különösen megemlékezik Forgách Antal grófról és Feldmann G. Károlyról, kik a társulat alapítói voltak, id. Chorin Ferenc dr.-ról, ki évtizedeken állott a társulat élén és akinek vezetése alatt a kis vállalat a hazai közgazdasági élet egyik erős pillérévé vált, Reimann Lázárról és Frischmann J. Frigyesről, akik a társulat vezetése körül maradandó érdemeket szereztek maguknak; továbbá a társulat két első bányagazgatójáról: Zemlinszky Rezsőről és Gerber Frigyesről, akik a magyar bányászat uttörői voltak és végül a vállalat volt és jelenlegi alkalmazottairól, kiknek szorgalma és kitartó munkássága jelentékeny mértékben járult hozzá a

társulat felvirágoztatásához. Az igazgatóság azon lesz, hogy a nagy elődök nemes példáját követve, a társulatot továbbra is az ő szellemükben vesesse. A közgyűlés az elnök megemlékezését állva hallgatta végig és indítványára a társulat alapítóinak és egykori vezetőinek emlékéért egyhangulag jegyzőkönyvbe iktatta.

A közgyűlés ezután elfogadta az 1927. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása és az értékesítés némi tartalékalapnak 2,000.000 pengővel és a rendes tartalékalapnak 240.000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből a tisztviselői nyugdíjalap javára 200 ezer pengő, az altiszti segélyalap javára 80.000 pengő, a Chorin Ferenc bányamunkás-szanatórium javára 40 ezer pengő, a Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40.000 pengő, közelőokra 24.000 pengő, végül osztaléka részvényenként 3.50 pengő, a forgalomban levő 910.000 darab részvényre összesen 3,185.000 pengő fordítassék, 84.475.85 pengő pedig az 1928. év számlájára előirassék. Az osztalék folyó évi április hó 2. napjától kezdve kerül kifizetésre.

Romániai bankvezérek és vállalati igazgatók külföldön

Szana Zsigmond angol kir. konzul, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója a pénzügyi közgyűlése után, melyről lapunk más helyén számolunk be, újra külföldi útra indult. Értesítésünk szerint a hánsági pénzügyi ismert vezére Budapesten folytat tárgyalásokat és egy hét múlva újra átveszi az intézet tényleges vezetését.

Totis Rezső belga kir. konzul, a Gyapjuipar vezérigazgatója március 29-én családjával együtt Temesvárról elutazott. Az ország textiliparának közismert kiváló vezére egyhavi pihenésre Abbáziába ment, míg a

Gyapjuipar Rt. vezetését távollété alatt Klein Viktor igazgatónak adta át, aki távollétében a vezér teendőit ellátja.

Rubicsék Oszkár, a temesvári Le számitóbank illusztris vezérigazgatója a napokban, a vezetése alatt álló pénzügyi közgyűlésének megtörténte után husvéti pihenésre külföldre utazott. Kubicsék vezérigazgató jelenleg Nizzában tartózkodik és értesüléseink szerint április hó 17-én veszi át újra a pénzügyi vezetését.

Jacobi Kálmán dr., a temesvári Terul Cipőgyár Rt. igazgatója a napokban husvéti szabadságra utazott. Pihenéséről értesülésünk szerint április hó második felében tér vissza, hogy ügykörét újra átvehesse.

Külföldi kölcsön és valutastabilizáció szükséges Románia gazdasági életének újabb fejlődéséhez

állapítja meg

a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatósági jelentése

Blank Aristid a Banca Marmorosch vezérigazgatója elnökölt a Szana-bank közgyűlésén — Fiókká alakulnak át az intézet lugosi, perjámosi és nagykomlósi affiliációi

(Timisoara-Temesvár, március 30. Saját tud.) A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt., a Bánság közgazdasági életének jelentőségeltjes vezetőszerepet játszó pénzintézete március 24-én tartotta meg XXI. évi rendes közgyűlését intézeti székházának üléstermében. Eseményszámba ment az ideán is a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. közgyűlése, melynek jelentőségét illusztris alelnökének, az ország egyik legkiválóbb pénzügyi kapacitásának, Blank Aristidnak személyes megjelenése is emelte, aki — bár a Banca Marmorosch Blank & Co. S. A. vezérigazgatói teendői meglehetősen elfoglalják, — ezúttal a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. iránt megnyilvánuló élénk érdeklődésének kívánta tanujelét adni.

Románia érdekelt tőkecsoportjainak nagy és reprezentatív számban megjelent előkelő képviselői között ott láttuk Seulescu Misu volt pénzügyminiszter érdekes fejét, Policrat Mihály crajovai szenátor markáns arcát, Panco N. igazgatót ugyanesak a Banca Marmorosch képviselőtében, Hajts Árpádot, a Resicai Vasművek és Uradalmak Rt. központi igazgatóját, Coste Gyula tomesmegyei prefektust és másokat. Az elnöki széket Blank Aristide alelnök általános érdeklődés közepette foglalta el. Szana Zsigmond angol kir. konzul, az intézet nagykonceptiójú vezérének jobbján.

Miután az illusztris elnök a jegyzőkönyv vezetésére Becker János dr. intézeti ügyészt, hitelesítésre Putici Octavian dr. és Rosenthal Mór részvényeseket felkérte, általános figyelem és érdeklődés mellett Szana vezérigazgató erőt és biztonságot sugárzó alakja emelkedett föl, hogy üz-

leti jelentését, mely ez alkalommal is tömör precizitással összefoglalt képét adja az ország és a Bánság gazdasági viszonyainak, a közgyűlés elé terjessze.

Az értékes jelentés az állami költségvetés ismertetésénél ráutal arra, hogy a költségvetés az utolsó hat esztendőben a mindenkori árfolyam dollárra is átszámítva, megháromszorosodott.

Közvetlen adókból a bevételt 1928 évre 7.282 millió lejjel preliminálták

az előző évi 6.704 millió lejjel szemben, emellett az ipar és a kereskedelem megterhelése igen súlyos, amennyiben ezek adója a múlt évi 1.200 millió lejről 1.500 millió lejre emeltetett.

A kereskedelmi mérleg megbeszélésénél a jelentés utal arra, hogy az 1926. évi ideiglenes kimutatás helyesbített olyképen, hogy ezen év exportfeleslege esupán 1 milliárd lejt tesz ki; amennyiben az 1927 évre kimutatott ideiglenes adatok helyeseknek fognak bizonyulni, akkor az 1927. évi kereskedelmi mérleg 3 és fél milliárd lej kivitel-többletet fog felmutathatni.

A mezőgazdasági terméseredmények ismertetésénél megemlíti a jelentés, hogy Románia össztermelése 1927 évben 87 millió métermázsá volt, az előző évvel szemben, tehát 35 millió métermázsával csökkent.

A termésapadás a Bánáthban a múlt évvel szemben 1,400.000 métermázsát tesz ki. A jelentés általános része azzal zárul, hogy Románia gazdasági viszonyainak helyzete azt a bizonyos átmeneti nyugvópontot mutatja, a

mely után új viszonyoknak kell következniük.

A tőkeképződésben és a vállalkozási szellemben beállott szünetelés azt mutatja, hogy az eddigi adottságok és viszonyok mellett a fejlődés már tetőpontját érte el.

Románia gazdaságának újabb fejlődés és fellendülés alapjait hosszulejratu külföldi kölcsönre van szüksége, amelyre támaszkodva az ország valutájának stabilizálását lehet keresztülvinni és a melynek alapján nagyvonalu beruházási tevékenység veheti kezdetét. Ha ezen előfeltételek bekövetkeznek, úgy az ország hatalmas gazdasági forrásai, a kétségtelenül meglevő vállalkozási szellem és munkakedv kellően érvényre fognak juthatni.

Az intézet fejlődését illetőleg a vezérigazgató bejelentette, hogy

a lugosi, perjámosi és nagykomlósi affiliációk fiókká alakították át,

úgy, hogy az intézet jelenleg 11 fiók és 5 affiliált pénzintézet felett rendelkezik. A bank betétállománya a lefolyt üzletévben 153 millió lejjel, tehát 45 százalékkal emelkedett és elérte a 492 millió lejt. Aranyértékére átszámítva is az intézet betétjei az utolsó békeévvvel szemben 271 százalékra növekedtek. A zárszámadásokból kitűnik, hogy az intézet összesen 735 millió lej vagyont kezel.

A kimutatott tiszta nyereség 23,577.526 lej, amely összegből osztalék fejében 36 százalék,

vagyis részvényenként 90 lej fizetetik;

a rendes tartalékalap 2 és fél millió lejjel, a kétes követelések tartalékalapja 1 millió lejjel és a nyugdíjalap 350.000 lejjel dotáltatik, míg a fennmaradó 2,973.000 lej számlára vittetik át. A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. 50 millió lej részvénytőke mellett ezekután 83,973.000 lej tartalékok felett rendelkezik. A közgyűlés úgy az évi jelentést, mint a zárszámadásokat és a nyereségfelosztásra vonatkozó indítványt egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés által újból megválasztott igazgatóság a következő urakból áll: Blank Aristide, a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. vezérigazgatója, Szana Zsigmond angol kir. konzul, Seulescu Misu volt pénzügyminiszter, Popoviciu Mihály volt pénzügyminiszter, Artăreanu Demeter, a szenátus alelnöke, Policrat Mihály, a szenátus tagja, dr. Coste Gyula Timiş-Torontálmegye prefektusa, Mocsonvi Antal volt miniszter, Petrovici Ion egyet. tanár, volt miniszter, White H. A. a londoni Mareoni Társaság vezérigazgatója, Fleissig Sándor bankalelnök, Vidrighin Stan a városi vízművek igazgatója, Frankl Sándor vezérigazgató, Hajts Árpád a Resicai Vasművek és Uradalmak Rt. igazgatója, Soepke Richard, a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. igazgatója, Tabacovici Miklós, a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. igazgatója, dr. Nicora Cornél ügyvéd, Kimmel Ig. Sándor, a Kimmel J. és C. Rt. igazgatója, Uhrmann Alfréd, a Heldenwanger & Uhrmann cég főnöke, Kun Richárd, az Erdélyi és Bánáti Kereskedők Egyesülete elnöke és dr. Beniczky György nagybirtokos. Az eddigi felügyelő bizottsági tagok egyhangulag újból megválasztottak.

A közgyűlés lezajlása után az igazgatóság tagjai értekezletet tartottak, melyen a pénzintézet belső ügyei kerültek tárgyalásra. A vezérigazgató bejelentette Sándor Arnold igazgató, az intézet iparvállalatai nagytehetségű adminisztratív igazgatójának a pénzintézet kötelei közül történt barátságos kiválását, amit az igazgatóság tudomásul vett.

Sándor igazgató értékes gazdasági tevékenységét minden valószínűség szerint külföldön fogja tovább érvényre juttatni.

ASTRA

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare Societate Anonimă București, Str. Lascar Catargiu Nr. 11.

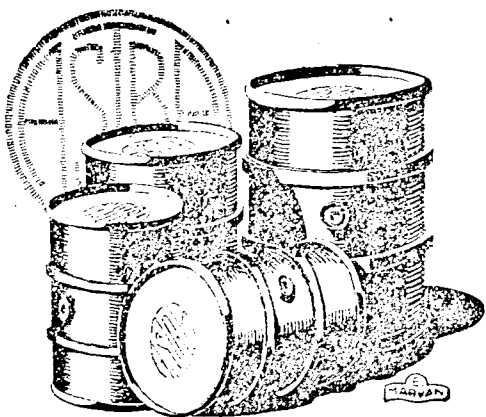
Butoae din Tablă

vopsilă sau galvanizată dela 50—800 litri capacitate, pentru transportul produselor petrolifere, uleiurilor, spiritului, carbidului, etc., sudate electric după procedeele cele mai noi și încercate sub presiune

Livrabile prompt din DEPOZIT!

pentru oferte a se adresa:

Direcțiunei Uzinelor
A R A D.

Adunarea generală a Creditului Technic

Adunare generală a Creditului Technic s'a întrunit Sâmbătă 24 Martie, sub președenția d-lui N. P. Ștefănescu.

Raportul înzise asupra stagnei comerțului, care a micșorat volumul afacerilor. În fața acestei situații s'a impus în primul rând o procedură prudentă în încheierea afacerilor. Participațiile Creditului Technic sunt Petroșani (24 la sută dividend), Lupeni (24 la sută), Creditul Miner (50), Calea (8), Dâmbovița (20), Industriile Ceramice (15), Societatea de Materiale de construcțiuni (12), Intreprinderile Tiberiu Eremia (14), Clădirea Românească (16), Edilitatea (25), Arif (15), Electrica (20), Movila Techirghiol (12).

Se aprobă bilanțul fără discuție. Dividendul este de 80 lei brut. Dividendul net este de 68 lei pentru acțiunile nominative și de 65 lei 60 pentru cele purtătoare.

Acțiunea Sindicatului Băncilor din Ardeal și Banat pentru normalizarea reescomptului

DI senator Dr. Gyárfás înaintează un memoriu dlui Burileanu, guvernatorul Băncii Naționale — Datele interesante asupra regimului de reescompt al Ardealului

Chestiunea reescomptului este o veche problemă a vieții noastre financiare, și mai ales institutele financiare minoritare din Ardeal și Banat sunt acei, cari au urgitat de mai multe ori prin reprezentanții lor, prin sindicatul băncilor din Ardeal și Banat și prin *Rewisionverband* ca să se ia măsuri convenite de către guvern pentru aranjarea și urcarea reescompturilor.

În numele sindicatului băncilor din Ardeal d. senator dr. *Elemér Gyárfás* a înaintat un memoriu dlui *Filic Burileanu*, guvernatorul Băncii Naționale, în care urgitează aranjarea chestiunea reescompturilor.

Memoriul înaintat dlui Guvernator a Băncii Naționale conține din cuvânt în cuvânt următoarele date și motive bine întemeiate:

Domnule Guvernator,

La 13 Ianuarie 1927 ne-am permis a vă transmite un memoriu, arătând deoparte situația institutelor membri ale Sindicatului nostru, iar de altă

parte tratamentul neechitabil, care se manifestă față de noi în chestiunea reescomptului din partea sucursalelor Băncii Naționale.

Cu ocaziunea prezentării memoriului nostru, a-ți binevoit a promite, Domnule Guvernator, studiarea expozeului nostru și luarea măsurilor potrivite pentru asanarea gravamenelor noastre.

Trebuie să constatăm cu durere, că situația nu s'a ameliorat, ba chiar s'a agravat de atunci, încât mijloacele proprii ale institutelor noastre s'au dezvoltat în mod îmbucurător, dar suma totală a creditelor acordate de Banca Națională nu s'au mărit, eu toate cu această sumă se împărțesc azi deja între 16 bănci.

Sindicatul nostru are azi 214 institute membri,

cari reprezintă o valoare financiară considerabilă, precum se vede din datele de mai jos:

	1926	1927
Capital social	265.333.750	358.996.450
Rezervele	133.193.910	188.837.290
Capital propriu în total	398.527.660	547.833.740

Cu acest capital propriu băncile noastre au administrat un stoc de depuneri de 2.771.430.263.81 și au acordat credite pe cambii și în cont-curent în suma totală de 3.663.567.772.67 ceea ce arată rolul important, ce îndeplinesc institutele noastre în Ardeal.

Față de aceste date, eu cel mai mare regret, trebuie să constatăm, că din 214 bănci organizate în sindicatul nostru,

în cursul anului 1927, numai 16 bănci au primit credite dela Banca Națională

și totalul acestor credite era la 31 Dec-

Banca:	Capital	Rezerve	Reescompt
Banca Agricolă s. a. București	77.326.400	63.000.000	509.075.938
Banca Generală a Țării, Bueurești	60.000.000	52.736.000	367.390.626
Banca Marmorosch Blank, Bueurești	125.000.000	251.620.665	799.950.722
Banca Românească, Bueurești	280.000.000	176.000.000	635.216.939
Banca Olteniei s. a., Craiova	12.000.000	10.000.000	80.312.790
Banca Comerțului s. a., Craiova	59.886.500	64.806.692	277.376.950
Banca Agrară, S. priv., Cluj	55.000.000	14.132.820	156.335.200
Banca Centrală pt. ind. și com., Cluj	50.000.000	20.376.035	109.706.065
Sindicatul nostru	358.996.450	188.837.290	26.617.679

Suntem convingși, că datele de mai sus vor convinge atât pe Domnul Guvernator, cât și pe Onoratul Consiliu al Băncii Naționale, că tratamentul

pe când băncile din Vechiul Regat s'au bucurat în anul trecut de credite, care ating și depășesc capitalurile proprii ale acestora, ba chiar și îndoitor lor.

Spre a arăta această disproporție, comparăm în cele de mai jos datele noastre cu ale câtorva bănci din Vechiul Regat, precum urmează:

pe când băncile din Vechiul Regat s'au bucurat în anul trecut de credite, care ating și depășesc capitalurile proprii ale acestora, ba chiar și îndoitor lor.

Spre a arăta această disproporție, comparăm în cele de mai jos datele noastre cu ale câtorva bănci din Vechiul Regat, precum urmează:

Banca:	Capital	Rezerve	Reescompt
Banca Agricolă s. a. București	77.326.400	63.000.000	509.075.938
Banca Generală a Țării, Bueurești	60.000.000	52.736.000	367.390.626
Banca Marmorosch Blank, Bueurești	125.000.000	251.620.665	799.950.722
Banca Românească, Bueurești	280.000.000	176.000.000	635.216.939
Banca Olteniei s. a., Craiova	12.000.000	10.000.000	80.312.790
Banca Comerțului s. a., Craiova	59.886.500	64.806.692	277.376.950
Banca Agrară, S. priv., Cluj	55.000.000	14.132.820	156.335.200
Banca Centrală pt. ind. și com., Cluj	50.000.000	20.376.035	109.706.065
Sindicatul nostru	358.996.450	188.837.290	26.617.679

băncilor noastre nu este nici echitabil, nici drept.

Acest drept nu este justificat și motivat niciem, deoarece băncile noastre

din punctul de vedere al bonității merită toată încrederea. În cursul anilor 1926 și 1927, am văzut cu durere numeroase crize și chiar falimente de bănci din Ardeal, dar

nici una din băncile aceste fălitate n'a fost membrul sindicatului nostru,

care prin introducerea revizuirii obligatorie a membrilor săi, se îngrijește de buna și corectă funcționare a lor.

Dela înființarea sindicatului nostru în 1922, a fost o singură bancă, care a căzut în faliment și pe care n'am putut-o salva și anume *Cassa de Păstrare din Mercurea-Ciuc*, care a fost datoară Băncii Naționale cu 1 milion de lei. În acest caz, spre a evita orice păgubire Băncii Naționale,

sindicatul nostru a achitat imediat întreaga sumă sucursalei Băncii Naționale din Brașov,

dorind și sperând, că conducătorii institutului de emisiune se vor convinge și din acest fapt de seriozitate absolută a organizației noastre.

Este deci cu atât mai dureros pentru noi neîncrederea manifestată din partea Băncii Naționale, încât vedem de altă parte o încredere pe deplin nemotivată față de câteva bănci, care erau cunoscute deja neserioase, când au putut obține totuși credite însumate dela Banca Națională. Așa de ex. *Banca Unită din Cluj*, care a căzut în toamna anului 1927 în faliment, cu un deficit de circa 50 de milioane, avuse

credit mai mare, decât oricare bancă bine fondată din sindicatul nostru și *Banca de Credit Comercial din Giurgiu*, fondată de curând de un eserec ungar, *Varjassy Lajos*, a putut obține — precum a anunțat ziarul — un credit de 27 milioane, adevă mai mult, decât sindicatul nostru întreg și care șuma astăzi după informațiunile noastre poate fi considerată ca pierdută.

Vă rugăm cu toată stima, să binevoiiți a lua în considerare punctele de vedere, expuse în cele mai de sus și a îndruma pe conducătorii sucursalelor domniei-voastre din Ardeal, să și schimbe atitudinea și neîncrederea lor față de institutele noastre și să le sprijinească în raport just cu mijloacele lor proprii. Iar noi de altă parte vă asigurăm, că

vom da totdeauna informațiuni absolut sigure și sincere asupra membrilor noștri,

asa, că trebuie fi considerat ca exclus orice pagubă sau pierdere a Băncii Naționale la institutele noastre.

Mulțumindu-vă pentru atențiunea și binevoitorul sprijin, care-l cerem și sperăm că-l vom obține, vă rugăm, dle Guvernator, să primiți asigurarea profundei noastre stime.

București, la 5 Martie 1928.

Sindicatul băncilor ardeleni:
Dr. *Elemér Gyárfás*, senator,
președinte.

„Banca de Credit Ardeleană“ din Arad

Bilanțul pe anul 1927 foarte mulțumitor — Fundațiunea Carol Müller — Dividend 16%

Banca de Credit Ardeleană din Arad și-a ținut adunarea generală a 87-a în 24 Martie sub prezidenția dlui Andrei Adler.

Directorul general d. *Gavril Fejér* a făcut istoricul anului de gestiune, întrețesând observațiile d-sale asupra situației pieței financiare din 1927. Ca rezultat a gestiunii din anul trecut banca a realizat un beneficiu net de 14 milioane lei

din care rezerva pentru dubioși a fost sporită cu 3 milioane.

Rezervele obișnuite au fost sporite cu un milion și 800.000 lei.

Totalul rezervelor se ridică astfel la 17 milioane și jumătate lei.

Au fost aleși censorii vechi.

Directorul general a propus ca banca să înceapă a da ajutoare din fondul *Carol Müller*, care a atins cifra de 662.700 lei. Ar urma să se împartă 135.000 lei, cari reprezintă dobânzile de Iulie 1926 până la sfârșitul anului 1927. Conform dispozițiilor testamentare ale fondatorului, ajutoarele se vor împărți cum urmează:

1. Unui elev al școlii comerciale din

Arad pentru studii sau practică în străinătate 25.000 lei.

2. Unui elev al liceului rom.-cat. pentru urmarea studiilor în țară, sau străinătate 30.000. Această bursă va putea fi reînnoită din an în an cu condiția că beneficiarul să corespundă.

3. Unui meseriaș pentru perfecționare în străinătate 25.000 lei.

4. Unui artist dramatic pentru încurajarea talentului și ca ajutor de studii 20.000 lei anual plătit în rate lunare.

5. Sanatorului de tuberculoși din Arad 40.000 lei pentru un aparat Röntgen. Banca va mai complecta această sumă.

Exemplu vrednic de imitat.

Bukarestben az utazó urak találkozó helye a **Restaurant BURSA**

str. Mihail Voda 1, amelyel AUSLÄNDER VILIGI vezeti

Izletes román és magyar konyha. Utazók 10 százalékos kedvezményben részesülnek.

„Ardealul Economic“

Erdélyi Közgazdaság

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrație:
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ, Strada Minerva 7. Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: **TRAIAN CHIRILĂ**

Abonamente — Előfizetési árak:
in țară un an 1000, jumătate an 600 lei
belföldön egész évre, félévre

pt. străinătate:
külföldre: 1500 lei.

Anunțuri — Hirdetések:
Pagina I. a. cm² } 20 lei
Cimlapon I. old. cm²-ként }
In text } 15 lei
Szöveg'dalon }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Arlejtést tartottak Temesvár városa tűzifa szükségletére

Hat ajánlat érkezett a tűzifa leszállítására

A napokban érdekes árlejtés zajlott le Temesvár város polgármesteri hivatalában, amelynek aktualitását a faipari piaci helyzet megvilágítása adja meg. Folyó hó 28-án ugyanis Temesvár városa 490 vagon bükk-tűzifára hirdetett árlejtést, amely mennyiséget a saját céljaira kíván felhasználni. Az árlejtésre hat ajánlat érkezett be, melyeket az alábbiakban ismertetünk:

A **Mundus-Borlova-Armenisi Faipari Rt.** a teljes mennyiség leszállítására vagononként 6400 lejes árral tett ajánlatot, a jelenleg érvényben lévő CFR. tarifa figyelembevételével. Amennyiben, — mondja az ajánlat, — a CFR. tarifája változást szenvedne közben, az előálló differencia a várost terheli. Ugyancsak a várost illetné meg az esetleges tarifa-redukcióból eredő árkülönbözet is. A tűzifát ab Balta-Sarata, Armenis, Iliá, Milova és ab Savarsin állomásokról szállíthatja.

A **Stég (Resica)** ajánlata az egész mennyiség leszállítására szól, vagononként 6650 lej franco Temesvár a jelenlegi CFR-tarifa figyelembevételével.

Antoni Mocsony uradalma (Bulcu) az egész szükségletre cserfában tett ajánlatot vagononként 5500 lejtel ab Temesvár, a tarifa figyelembevételével.

M. Mairovitz si Fii S. A. (Arad) bükk-tűzifára tett ajánlatot per va-

gon 5960 lejjel ab feladóállomás franco Temesvár, tarifa figyelembevételével.

A **D. Mocsony (Capalnas-Kápolnás)** 200 vagon cser-tűzifára tett ajánlatot per vagon 4100 lej ab Savarsin, a fuvardíjnak Soborsin-Temesvár közötti bekalkulálása mellett, mely 1703 lej többletet jelent.

A **Cooperativa Sora din Com. Marga (Severin)** ajánlata bükk-tűzifára per vagon 5660 lej, franco Timisoarára szól. Hivatkozással a népbankok működését szabályozó törvény 10 §-ára, melynek értelmében árlejtésre beadott ajánlatok fogadandók el 5 százalékos toleranciával, felhívja a pályázathirdető várost e körülmény figyelembevételére. A város a közeljövőben készül dönteni a beadott ajánlatok fölött.

Megállapíthatjuk az árlejtésre beérkezett ajánlatok adataiból, hogy azok között jelentékeny árdifferencia nincs.

Jellemző, hogy egy cég sem felejtkezett meg számolni azokkal a különös nehézségekkel, amelyet a CFR. tarifája ilyen esetekben jelent és a mely körülmény jelentékenyen befolyásolja az ajánlatok összegét.

Reméljük, hogy a tarifa revíziója a viszonyoknak megfelelőleg mielőbb bekövetkezik, ezzel is jelentékenyen megkönnyítve a faipar és a tűzifaipar helyzetét.

Uj igazgató került a Continentale Vas-kereskedelmi Rt. bányási vezérképviselőtének élére

A **Continentale-Kern & Co.** Vas-kereskedelmi Részvénytársaság bányási, Temesváron működő vezérképviselőtének vezetésében az elmúlt héten figyelemreméltó változás történt.

A cég bányási vezérképviselőtének eddigi vezetője, **Jaritz Lajos** igazgató a cég kötelekéből kilépett, mivel betegsége pihenést parancsol számára. Az igazgató távozása, mely véglegesnek tekinthető, szükségessé tette, hogy megfelelő szakember vegye

át haladéktalanul az üzem irányítását.

A **Continentale** vezetését a cég budapesti vállalatának több évtizedes, eredményes multra tekintő főtisztviselője, **Papp Zoltán** igazgató vette át, aki ma már tényleges vezetője a bányási vezérképviselőtének és működésétől úgy a vállalat központja, mint a szakkörök a bányási vezérképviselőtet újabb fellendülését várják.

A temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. Közgyűlése

77 lej részvényenként az 1927. évi osztalék

Muth Gáspár: Üdvös volna a nagy központi sváb pénzintézet létesítése

Március 25-én tartotta meg a **Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt.**, a Bányás. ezen tekintélyes pénzintézete rendes évi közgyűlést, amelyen a részvényesek nagy számban jelentek meg. A közgyűlésen megjelent 166 részvényes 19.022 szavazattal. **Schulz Ferenc** igazgatósági elnök a megjelentek szívélyes szavakkal üdvözölte, a jegyzőkönyv vezetésével dr. **Dutschák Frigyes** intézeti ügyész bizta meg, míg a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. **Mayer István** és **Rottlinger Ferenc** részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság jelentését **Reinhold István** ügyvezető-igazgató terjesztette elő. A jelentés az elmúlt évi gazdasági helyzetet esetenként és az intézet további fejlődéséről és terjeszkedéséről tesz tanúságot. A felügyelőbizottság jelentését **Brück József** olvasta fel. A közgyűlés egyhangúan tudomásul vette az igazgatóság és felü-

gyelőbizottság jelentését, továbbá a zárszámadásokat és a nyereség felosztása iránti indítványt és az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta.

Hoffmann Miklós dr. részvényes abban a körülményben, hogy a részvényesek ilyen tekintélyes számban jelentek meg,

az intézet iránt megnyilvánuló osztatlan bizalom jelét látja

és miután azokat további közös munkára serkenti, ajánlatára a közgyűlés az intézet vezetőségének egyhangúan bizalmat és köszönetet szavaz.

A választások során az igazgatóságba újra beválasztották **Schnur Miklós**, továbbá új igazgatósági tagokként: dr. **Hoffmann Miklós** temesvári orvost, **Ortmann János** földbirtokost (Németstamora), dr. **Schmitz Ferenc** ügyvéd, városi tanácsost (Te-

mesvár), **Potenz Jakab** koesiggyártót (Temesvár), dr. **Géisz Péter**t, a Sváb Lapkiadó Rt. igazgatóját (Temesvár). A felügyelőbizottságba új tagként dr. **Mayer János** temesvári ügyvéd került.

A napirend letárgyalása után dr. **Muth Gáspár**; a sváb népköztség elnöke emelkedett szólásra, aki örömeinek adott kifejezést, hogy a részvényesek az intézet iránt élénk érdeklődést tanúsítanak.

Kiemeli az erők egyesítésének szükségességét,

hogy a gazdasági haladás terén és népjóléti szempontból minél nagyobb eredményeket érjenek el. Szükségesnek tartja ezen a téren a barátságos együttműködést, mely

a sváb intézetek fuziója nélkül is lehetséges, habár a nagy központi intézet létesítése üdvös volna,

melynek föladatát a közép- és kis intézetek támogatása képezne.

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. közgyűlése impozáns keretek között folyt le és a részvényesek hangulatából joggal vonható le az a következtetés, hogy ez a fiatal pénzintézet biztató jövő elé néz. Az intézet vezetősége az organizáció további fejlesztése érdekében komoly munkát végez és a folyamatban levő tőkeemelést minden bizalommal sikeresen fogja keresztülvizetni.

Az 1927. évi osztalék részvényenként 77 lej,

amely dividendá a főpénztárnál és az intézet fiókjainál kerül kifizetésre.

Fabrica de tricotaje din Arad a realizat un profit net de 4½ milioane lei

Fabrica de tricotaje din Arad și-a ținut adunarea generală Duminecă în 25 Martie sub președinția dlui Vasile Goldiș fost ministru. Directorul general a expus darea de seamă despre gestiunea din anul trecut care, cu toate greutățile a dat un profit net de 4½ milioane lei.

Dividendele vor fi de lei 40 neto pro acțiune, impozitul fiind deja scăzut. Dividendele se pot ridica dela Banca Românească sucursala din Arad, începând din 26 Martie.

Adunarea generală și-a exprimat vîi mulțumiri pentru prosperitatea întreprinderii,

meritul căreia îi revine în primul rând directorului general Iuliu Răcz și directorului Șerbăneșcu.

„Banca Românească” a fost reprezentată prin directorii din centrală: **Teodorescu Desilă** și **Vasilie** precum și prin directorul sucursalei din Arad senatorul dr. **Mihail Mărcuș**.

Felszámol a Bisztra Erdőkitermelő Rt.

Temesvárról jelentik: A Bisztra Erdőkitermelő Rt. március 28-án tartotta volna meg rendkívüli közgyűlést.

Ismeretes, hogy a vállalat, mely az utóbbi években a piac általános nehézségei miatt termelését beszüntetni kényszerült, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. ipari érdekeltségei közé tartozik és így **Szana Zsigmond** angol kir. konzul, vezérigazgató jelenléte szükséges lett volna a közgyűlés tárgysorozatának letárgyalására.

Szana Zsigmond azonban, amint lapunk más helyén megírtuk, külföldre távozott és így a rendkívüli közgyűlést megtartani nem lehetett.

A Bisztra felszámolását csak ez a körülmény késlelteti tehát, de amint beavatott forrásból értesülünk, a vállalat felszámolása a közeljövőben megtörténik.

Palatul Băncii Industriale și Poporale din Arad

cumpărat în licitație de către „Banca Românească”

În 26 Martie s'a vândut prin licitație publică în localul Cărtilor Funduare din Arad complexul de clădiri cu front pe trei străzi al „Băncii Industriale și Poporale din Arad”. Prețul de strigare a fost de 29 milioane lei.

Dar având în vedere, că nu s'a prezintat decât un singur cumpărător Banca Românească, imobilul a fost vândut Băncii Românești pentru 25 milioane lei.

După ținerea licitației, înainte de a fi fost definitivat legal vânzarea imobilului, d. **Josif Grosz**, comerciant din Lipova a înaintat o nouă ofertă în care oferă suma de 27 și jum. milioane lei pentru palatul **Bohus** din Arad. Chestiunea luând o nouă întorsătură este privită cu mare interes de către cercurile economice.

TAVASZI márciusi!

B
B
K

DREHER

sörök

D
á
C
i
a

SZENT GYÖRGY

Kétfelműen sikerült az Erdélyi Hitelbank Rt. 1927. üzletéve

A Müller Károly jótékonyági alapítvány kamatainak szétosztása — Tizenhat százalék az osztalék

Az aradi Erdélyi Hitelbank Rt. március 24-én tartotta meg 87-ik rendes évi közgyűlését iltői Adler Andor igazgatósági alelnök elnöklétével. Adler Andor elnöki megajátója nagykoncepciójú összetoglalása volt az elmúlt súlyos gazdasági év eseményeinek és jelenségeinek.

Az igazgatóság jelentését Fejér Gábor vezérigazgató terjesztette elő. Vázolta a múlt év gazdasági mozzanatait és az aradi piac gazdasági és pénzügyi életének megnyilvánulásait. A beszámolóban az igazgatóság örömmel állapította meg, hogy

a tradicionális óvatos üzletpolitika betartásával a pénzügyi helyzet 1927. üzletéve kilínő eredménnyel zárult.

A közgyűlés elhatározta, hogy a 13 millió 937 ezer 643 lej tiszta nyereségből a kötes követelésekre 3 millió lejt tartalékol, a rendes tartalékalapokat 1 millió 804 ezer 438 lejjel dotálta és ily módon a pénzügyi rendes tartalékalapjai 17 millió 500 ezer lejre emelkednek. A nyugdíj- és segélyalapokat az idej dotációival 3 millió 660 ezer 456 lejről 4 millió 675 ezer 633 lejre növelték.

A részvényeseknek 16 százalékos fizetnek.

A választások során a közgyűlés a felügyelőbizottság eddigi tagjait: Braun Mórt, Jaques Axenfeldet, Bódi Bódogot, Embey Ivánt, Maresch Gyulát, Virgil Popovicit és Traian Trimbişionit egy évi időtartamra egyhangulag újból megválasztotta.

Fejér Gábor vezérigazgató ezután előterjesztette a közgyűlésnek a néhai Müller Károly-féle alapítvány kamatainak felosztására vonatkozó tervezetet és kegyveltes szavakkal emlékezett meg Müller Károlyról, akinek tizéves halálának évfordulóján kerülnek a nemes alapítvány kamatai kiosztásra.

A néhai Müller Károly-féle alapítványt az 1926. év június végén hagyták jóvá és azóta az Erdélyi Hitelbanknál kezelik.

A mérlegben ez az alapítvány 662 ezer 700 lejjel szerepel, amelynek kamatai 1926. évi július elsejétől 1927. év végéig 135 ezer lejre emelkedtek. Az összeg felosztására az Erdélyi Hitelbank igazgatósága, mint a végrendeletben egyszer és mindenkorra kirendelt alapítványi vezetőség a következőleg határozott:

1. Az aradi kereskedelmi iskola igazgatóságának 25 ezer lejt bocsát rendelkezésére, hogy az iskola egyik végzett növendéke, akit arra érdemesnek találnak, elméleti ismereteit hat hónapon át külföldön gyakorlatilag is továbbfejlesztesse.

2. Az aradi római katolikus gimnázium igazgatóságának 30 ezer lejt bocsát rendelkezésére, hogy az intézet egyik végzett növendéke tanulmányait valamely romániai, franciaországi, illetve

németországi egyetemen tovább folytathassa és ha az illető növendék arra érdemesnek mutatkozik, ezt az összeget tanulmányai betelejeszéséig évenként rendelkezésére bocsátják.

3. Önálló aradi iparos részére 25 ezer lejt tanulmányi ösztöndíjat tűz ki,

amelyre pályázhatnak mindazok, akik gyakorlati vagy elméleti továbbképzés céljából külföldre óhajtanak utazni. A pályázati hirdetményt az igazgatóság legközelebb közzéteszi és a bizottságban, amely a pályázatok felett dönt részvesz az Erdélyi Hitelbank igazgatóságán kívül az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi ipartestület és az aradi Iparos-otthon egy-egy delegátusa is.

4. Fiatal művésznövendék részére, aki hozzáértők megítélése szerint művészi tehetségű, de szegénysége miatt tanulmányait folytatni nem tudja, pályáján való továbbképzésére egy évre 20 ezer lejt állapít meg, amely összeg havonkénti részletekben folyósítandó.

5. Az Aradi Tüdőgondozó Intézetnek Röntgen készüléket ajánlunk, amelyen feltüntetik, hogy az Müller Károly adománya. Erre a célra a pénzügyi részben az éven 40 ezer lejt folyósít, de a készülék beszerzését a pénzügyi rész azonnal lehetővé teszi és a vételár további részletét a Müller Károly-féle alapítvány későbbi kamataiból fedezi.

Reducerea taxelor de timbru și înregistrare pentru societățile fuzionate

Ministerul de finanțe a întocmit un proiect de lege pe care îl va depune în Parlament în cursul acestei săptămâni. Prin acest proiect de lege impozitul de 1 la sută la care sunt supuse acțiunile societăților se reduce la 0.50 la sută în caz de fuzionare.

De asemenea, impozitul de 5 la sută la care sunt supuse raporturile imobiliare și de drepturi reale se reduce la 1 la sută tot în caz de fuzionare.

A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. 40 millió lejre emeli alaptőkéjét

Részvényenként 17 lej az osztalék — Az igazgatóság és felügyelőbizottság új tagjai

A kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. március 24-én tartotta meg 33. évi rendes közgyűlést ifj. gróf Béli Kálmán elnöklété alatt.

Az igazgatóság jelentését Ferenczy Gyula vezérigazgató terjesztette elő, amelynek adatai szerint az elmúlt évtiszta nyeresége 5,381,767.60 lej volt, amelyből a 20 millió részvénytőke után nettó 17 százalék, vagyis darabonként 17 lej osztalék kerül kifizetésre. A jelentés az intézet nagyarányú fejlődéséről számol be. A forgalom 19 milliárd lejt, az intézet kezelése alatt levő aktívák 244 millió (emelkedés 28%), a betéti állomány 165 millió (emelkedés 24%), a váltótára 120 millió (emelkedés 47%).

A jelentés beszámol a fiókostársokról, mely szerint az intézet magába

olvasztotta a Bethleni Takarékpénztár és a Zsibó és Vidéke Takarékpénztárt és azok, mint az intézet fiókjai működnek tovább.

A közgyűlés az alaptőkének 40 millió lejre való felemelését elhatározta és az igazgatóságba új tagokul gróf Bethlen Pált, báró Bánffy Ferencet, Fleissig Sándort és Berger Dezsőt, a felügyelőbizottságba: dr. Tosa Gyulát, báró Bánffy Dezsőt, dr. gróf Bethlen Lászlót, dr. Bene Ferencet, Heves Vilmos és Sennesieb Hermant választotta meg.

A részvényesek nevében Nobel István indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott az igazgatóságnak, a végrehajtóbizottságnak, Ferenczy és Fodor vezérigazgatóknak és a lelkes tisztviselői karnak.

Armonizarea tarifului vamal cu tarifele de transport

Consfătuirea dela direcția generală a căilor ferate

Comisiunea specială vamală a ținut ședință, cri dimineață, la direcția generală C. F. R., sub președinția dlui prof. L. Mrazec, ministru de industrie și comerț. Au luat parte dlui: Tarcăd Constantin, fost ministru, G. Cipăianu, subsecretar de Stat la ministerul de domenii, Victor Bădulescu, secretar general al ministerului de finanțe, G. Assan, secretar general al ministerului de industrie și comerț, D. I. Gheorghiu, director la Banca Națională, ing. Al. Coteșcu, președintele consiliului de administrație C. F. R., ing. N. Teodorescu, director general C. F. R., ing. I. Miculescu, directorul serviciului comercial C. F. R., I. Chintescu, directorul general al vămilor, ing. Cezar Popescu, directorul general al industriei, I. Gr. Dumitrescu, directorul general al comerțului, Dăscălescu, directorul agriculturii și D. Constantin, directorul tarifelor vamale.

În această ședință s'a examinat chestiunea punerii de acord a tarifului vamal cu tarifele de transport, pe baza directivelor date de Vintilă Brătianu. În urma discuțiilor urmate s'a hotărât ca această problemă importantă să fie împărțită în două părți și anume:

Punerea de acord în linii noi a nomenclaturii tarifelor de tran-

sport cu aceea a tarifului vamal și

Armonizarea taxelor vamale cu taxele de transport prevăzute prin tarifele respective,

pentru ca o ramură de industrie care este protejată prin tariful vamal să nu fie livită prin tarifele de transport și vice versa.

Pentru o mai bună și mai sistematică metodă de rezolvare a acestei chestiuni s'a hotărât instituirea unei subcomisiuni compusă din dlui: ing. Cezar Popescu, directorul general al industriei, I. G. Dumitrescu, directorul general al comerțului, ca reprezentanți ai ministerului de industrie și comerț, D. Constantin, directorul tarifelor vamale și D. Dumitrescu, directorul statisticeii vamale, ca reprezentanți ai ministerului de finanțe și I. Miculescu, directorul serviciului comercial ca delegat al căilor ferate.

Această subcomisie va examina ori pregăti lucrările ce urmează a fi studiate de plenumul comisiunii.

Prelungirea valorilor medii

În „Monitorul Oficial” a apărut următoarea decizie a ministerului de finanțe referitoare la stabilizarea valorilor medii ale produselor asupra cărora se aplică impozitul de 15, 10, 2 și 1 la sută:

Valorile medii stabilite prin tariful unitar al impozitului pe lux și cifra de afaceri, în baza deciziei ministeriale cu No. 142.511 din 1 Iunie 1927, publicată în „Monitorul Oficial” No. 130 din 16 Iunie 1927 și cele modificate prin deciziunea ministerială No. 338.402 din 29 Decembrie 1927, se mențin și pentru intervalul de la 1 Aprilie până la 1 Iulie 1928.

Deci calcularea impozitelor de 15, 10, 2 și 1 la sută va continua să se facă și pentru trimestrul Aprilie 1928 la fel ca în trimestrul Ianuarie 1928.

Citiți „Lemnul”

Banca „TRANSSYLVANA” Bank

Societate pe Acții Bank Részvénytárs Aktiengesellschaft

Centrala: Alba-Iulia—Gyulafehérvár.
Központ:

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 10 millió lei

Sucursale—Fiókiintézete:

Ditrău—Ditró. Gheorgheni—Gyergyószentmiklós. Mircurea-Ciuc—Csikszereda. Târgul-Săcuiesc—Kézdivásárhely. Turda—Torda.

Expozituri—Kirendeltségek:

Sánmarlin-Ciuc—Csikszentmárton. Ozun—Uzon
Elfozad: betéteket.
Leszámítol: váltókat.

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvisletét birja a „Gazdák” Általános Biztosító Részvénytárs-nak

Telegram: Transsylvaniabank.

A Magyar Általános Hitelbank közgyűlése

68 millió 250 ezer pengő a pénztézet saját tőkéje.

A budapesti Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek a napokban megtartott LX. rendes közgyűlése jóváhagyta a 6.984.093 pengő 33 fillér nyereséget feltüntető, 1927 december 31-re lezárt mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hovatfordítása tárgyában előterjesztett indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből 4.554.000 pengő osztalék fizetésére, 1.000.000 pengő a rendes tartalékalap javadalmazására, 1.000.000 pengő a nyugdíjalap erősítésére, 108.326 pengő 36 fillér pedig az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára fordíttassék.

Az intézet kimutatott saját tőkéi ezzel kerekén 68.250.000 pengőre emelkedtek.

A közgyűlés határozata értelmében a részvényesek 2. sz. szelvénye március hó 20-tól kezdve darabonként 5 pengő 50 fillérrel kerül beváltásra.

A közgyűlés kimondta a Soproni Hitelbank Rt., Sopron és az Általános Bank és Takarékpénztár Rt., Székesfehérvár, beolvadását is, mely intézetek üzletkörét a Hitelbank Sopronban és Székesfehérvárott létesítendő fiókjai fogják átvenni.

A részvényesek köréből elhangzott kérdésekre dr. Scitovszky Tibor vezérigazgató kimerítő felvilágosítással szolgált, majd reflektálva dr. Szent-

iványi Dezső részvényes beszédének azon részére, melyben a Hitelbank fennállásának hatvanéves jubileumáról emlékezett meg, előadta, hogy

a Hitelbank a mai idöket nem tartotta alkalmasnak arra, hogy a jubileumot megünnepelje,

azonban mégis kötelességének tartja a hatvanadik rendes közgyűlés alkalmából nagyevüi elődeiről: Weninger Vince, öregfő Pallavicini Ede, báró Kornfeld Zsigmond és báró Ullmann Adolf volt vezérigazgatókról és azok felejtethetetlen érdemeiről megemlékezni és hangsúlyozza, hogy az igazgatóság a jövőben is abban a szellemben és azon az uton kíván továbbhaladni, amelyet a nagyemlékü néhai vezérigazgatók kijelöltek, akik a bank érdekeit mindig összhangba tudták hozni a közérdekkel. Végül köszönetet mond dr. Scitovszky vezérigazgató azért az elismerésért, melyet dr. Szentiványi Dezső és dr. Erneyi Ábris részvényesek indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak az elmúlt évben kifejtett működéséért megszavazott.

Az igazgatóságba Klein Gyula, báró Kornfeld Pál, Kovács Géza és Palugyay Ferenc, kiknek megbízatása lejárt, újból beválasztattak, a felügyelőbizottság pedig Janovitz Vilmos új taggal egészítette ki.

Április 30-ig be kell nyújtani a részvénytársaságok adóvallomásait

Május elsején kezdődik a részvénytársaságok adójának megállapítása — Kik képviselhetik a részvénytársaságokat az adótárgyaláson?

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek értelmében a részvénytársaságok adójának kivétele 1928. május elsején kezdődik meg. A pénzügyigazgatóság felhívja a részvénytársaságok figyelmét, hogy

adóvallomásaikat április 30-ig bezárólag nyújtsák be

a pénzügyigazgatóságokhoz. Rendkívül fontos az adóvallomások határidőben való pontos benyújtása, mert a tárgyalások előtt bevizsgálják a vallomásokban foglalt adatokat.

Azokat a vallomásokat, amelyeket elkésztetten adnak be, a kivétekbizottságok nem veszik figyelembe és saját kalkulációjuk szerint vetik ki az adót

a késlekedő részvénytársaságra. Mindazon részvénytársaságok, amelyek a kivétele tárgyalások bezártáig nem nyújtják be vallomásaikat, büntetésképpen kétszeres adót fizetnek. Azok pedig, amelyek az év végéig sem nyújtják be vallomásaikat, a felemelt adón kívül külön büntetés alá esnek.

A részvénytársaságok adókivétele tárgyalásai május elsején kezdődnek meg és június elsejére fejeződnek be,

tehát pontosan egy hónapig tartanak. A tárgyalásokat két bizottság folytatja le, amelyek délelőtt és délután tárgyalnak. A tárgyalások nem folytathatók az eddigi tempóban, mert a részvénytársaságok adókivételei a legalaposabb vizsgálatot igénylik. Tekintve, hogy a részvénytársaságok nyilvános számadásra kötelezett vállalatok,

a kivétekbizottságok először is az évi mérleg adatai alapján kalkulálnak.

Átvizsgálják ezenkívül a pénztárnaplót, főkönyvet, amelyekhez a ledár, a nyereség és veszteségszámlában feltüntetett összes tételek részletezési kimutatása tartozik. Mindezeket a legvilágosabb kimutatásban és csak szükség esetén kivonatolva kérik az adókivétekbizottságok.

A részvénytársaságok adókivétele tárgyalásain az egyes cégeket, a vezérigazgató, vagy pedig a cégjegyző képviselheti. Ezenkívül csupán az illető részvénytársaság ügyésze jogosult a képviselésre.

Chamotte (tűzálló) téglahornyolt cserép

legelőcsőbb árban, legjobb minőségben.

LÉDERER MÁRTON

Chamotte-tégla, Cserépgyár és Mészégető Rt. Alesd

Központi iroda:

Oradea-Mare, Strada Berthelot 6.

Telefon: 15—34.

Ciuji képviselő:

Szénási Józsefné és Társa
építőanyagraktár, Str. Mănăsturelui 8.

Az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár Rt. közgyűlése

Negyven lej az osztalék — Négy és félmillió lej tiszta nyereséggel zárult az elmúlt üzletév

Az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár Rt. március 25-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen nagyszámú részvényes jelent meg. Goldis László volt miniszter, a részvénytársaság elnöke nyitotta meg a közgyűlést és a jegyzőkönyv vezetésével C. Constantint kérte fel.

Az igazgatóság jelentését Rác Gyula vezérigazgató olvasta fel. A jelentés kiemeli, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára a vállalat az elmúlt évben is sikerült fejleszteni és a jövőre nézve is biztató kilátásokat kecsgető termelési és értékesítési feltételeket teremteni.

A felügyelőbizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés elfogadta az igazgatóságnak a 4 és félmillió lej tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A javaslat szerint 3 millió lejt fordítanak osztalékra és a részvényesek a tőkekamatadó

levonásával 40 lej dividendát kapnak részvényenként.

A szelvényeket a Banca Romaneasca aradi fiókja március 26-tól kedőddőleg váltja be.

A közgyűlés további négy évre megválasztotta az eddigi igazgatóságot és végrehajtóbizottságot, míg a régi felügyelőbizottság mandátumát egy évre hosszabbította meg.

A közgyűlésen megjelent részvényesek teljes elismerésüket fejezték ki a vállalat prosperitása felett, ami a vállalat igazgatóságának, de elsősorban Rác Gyula vezérigazgatónak és Serbanescu igazgató nagykonceptióju munkásságának köszönhető.

A közgyűlésen a Banca Romaneasca bukaresti központjának képviselőiben Teodorescu, Desila és Vasilie központi igazgatók jelentek meg, míg a bank aradi fiókját dr. Marcus Mihály szenátor, a Banca Romaneasca aradi igazgatója képviselte.

A reklám fejlődése Ausztriában

Néhány hónap előtt Bécsben megalakult a reklám-érdekeltek társasága, amely intenzív működést fejt ki annak érdekében, hogy az ausztriai idegenforgalom, ipar és kereskedelem propagandáját amerikai színvonalra emelje.

Ausztriában az elmúlt esztendőben az újság-hirdetések, falragaszok, fény- és mozi-reklámokra kiadott összegek 46 millió schillinget tettek ki.

Ebből az összegből hiányzanak a postán továbbított körlevelek és nyomtatványok költségei, a propaganda-ajándékok, kiállítások stb.

Újsághirdetésekre az elmúlt esztendőben 22 millió schillinget adtak ki a hirdetőik.

A reklámban a legfontosabb szerepet az újsághirdetések játsszák. A bécsi napilapok egy évi hirdetési 18.6 millió schillinget tesznek ki. A szaknyitó hirdetési 12 millió schillingre rugnak. A hirdetési vállalatok vidékre és külföldre menő megbízásai 2 millió schillingre becsülhetők. A kiragasztott plakátok költségei 2.5 millió schillingre rugnak, míg a mozikban vetített reklámok 540.000 schillingbe kerültek.

Egész Ausztriára a reklám-büdzsé a következőképpen oszlik meg: napilapok 22.2 millió, szaklapok

12.8 millió, hirdetési irodák 2.8 millió, falragaszok 4.7 millió, mozi-reklámok 2.8 millió.

Az egyes tartományok és városok a reklám után adót szednek. Bécs városa az újsághirdetések után 10 százalékos szed. A napilapok tavaly 2,787.000, a szaklapok 1,206.000, a hirdetési irodák 25.000 schillinget fizettek a városnak hirdetési adó címen. A falragaszok után 30 százalékos szed Bécs városa, ez 750.000 schillinget tett ki tavaly, mozi- és fényreklámok után ugyancsak 30 százalékos és ezen a címen 172.000 schilling folyt be az elmúlt esztendőben a városi pénztárba. A többi városok alacsonyabb adóteteleket számítanak, sőt Salzburg városa csupán az újságokhoz mellékelt sorsjegy-prospektusokat adóztatja meg.

Ezek a számok természetesen eltérőpülnek az amerikai méretek mellett, azonban a bécsi kereskedők grémiumának főtitkára, Paneth Erwin dr. szerint

ebben az évben reklámra fordítandó összeg 25 százalékkal nagyobb lesz a tavalyinál,

mivel az osztrák kereskedők kezdik belátni, hogy a reklámra, elsősorban az újsághirdetésekre kiadott pénz nagy kamatokot hajt, mivel napjainkban a forgalom emelkedése csakis a reklám fokozása útján érhető el.

Operarea ordinelor de scutire

Ministerul de finante a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care li se atrage deosebită atențiune ca pe viitor operațiunile efectuate pe baza ordinelor de scutire ori reducere date de direcțiunea generală a vămilor să se noteze pe declarațiunile în cauză, exact numărul ordinelor, iar rețeratele să fie copia fidelă a conținutului declarațiunii ca fel de marfă, greutăți, drepturi cuvenite, etc.

Șefii de vamă sunt rugați să verifice personal exactitatea referatelor.

Dacă pe viitor se vor mai constata asemenea neglijențe se vor aplica pedepse celor vinovați.

Az Erdélyi Bankszindikátus új akciót indított a visszszámítolási hitel rendezéséért

Gyárfás Elemér szenátor emlékirata Burileanu bankkormányzóhoz — Mit kérnek az erdélyi és bánági kisebbségi bankok? — Varjassy „bankja” több reeszkomptot élvezett, mint a Bankszindikátus összes tagintézetei

Kötelező revíziót léptetett életbe a Bankszindikátus

A visszszámítolási hitel régóta rendezésre váró problémája Románia pénzügyi életének és különösen az erdélyi és bánági kisebbségi pénzügyi intézetek sűrűtől érdekképviseleteik az Erdélyi Bankszindikátus és a Revisionverband útján a reeszkompt felemelését és rendezését.

Az Erdélyi Bankszindikátus nevében és képviselőiben dr. Gyárfás Elemér szenátor, a Bankszindikátus elnöke a napokban újabb emlékiratot nyújtott át Filica Burileanunak, a Banca Nationala kormányzójának, amelyben a kérdés rendezését sürgeti. A visszszámítás arányos és igazságos elosztása alapfeltétele a kormány kamatleszállítási terve realizálásának, mert azok a pénzügyi intézetek, amelyeket a Banca Nationala nem alimentál megfelelő összegű és olesőbb költséggel, hanem betétesek drága kamatu tőkéiből kénytelenek kielégíteni a hitelgényléseket, természetesen nem vihetik keresztül radikálisan a kamatláb leszállítását. A pénzügyi kormányzat a kamatleszállításra vonatkozó terve különben is nichezen lesz realizálható. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy a bukaresti nagy bankok vezetői a Burileanu kormányzóval tartott értekezletükön kategorikusan kijelentették, hogy

nem áll módjukban a kamatredukciót végrehajtani, mert nem látnak garanciát arra, hogy a Banca Nationala megfelelő összegű visszszámítolási hitellel és a kellő időben jön segítségükre.

Ha a tőkeerős és kitűnő külföldi üzszekekötésekkel rendelkező buka-

resti pénzügyi intézetek sem tartják alkalmasnak a kormány kamatleszállítási tervét a megvalósításra, elképzelhető, hogy mennyivel súlyosabb helyzetben vannak a betétesek tőkéire és a csekély alaptőkére utalt erdélyi és bánági kisebbségi pénzügyi intézetek, amelyek eddig is mostoha gyermekei voltak a Banca Nationalának.

A Bankszindikátusnak Burileanu kormányzóhoz intézett emlékirata a következőképp hangzik:

Kormányzó ur,

a múlt évi január 13-án emlékiratot nyújtottunk át Önnek, amelyben részletesen ismertettük szindikátusunk tagintézeteinek helyzetét és azokat az eredménytelen tárgyalásokat, amelyeket a Banca Nationala központjával és fiókjával a visszszámítolási kérdésben folytattunk.

Jelen emlékiratunkkal arra kérjük Kormányzó Urat, szíveskedjék ezt a kérdést részletes tanulmány tárgyává tenni és megtenni a szükséges intézkedéseket súlyos sérelmünk orvoslására.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy emlékiratunk óta a helyzet nem enyhült, sőt súlyosbodott, mert bár

pénzügyi intézetek saját tőkéi örvendetes módon gyarapodtak, ennek dacára a Banca Nationala nem emelte tagintézeteink visszszámítolási hitelét

és a régi hitellestégeket 16 pénzügyi intézet között osztotta fel.

Az Erdélyi Bankszindikátusnak ma 214 pénzügyi intézet a tagja,

amelyek jelentős tőkeerőt képviselnek, amint az az alábbi kimutatásból is megállapítható:

	1926	1927
Részvénytőke	265.333.750 lej	358.996.450 lej
Tartalékok	133.193.910 „	188.837.290 „
Összes saját tőke	398.527.660 „	547.833.470 „

intézet kapott a Banca Nationalától visszszámítolási hitelt,

amelynek teljes összege az 1927. évi december 31-én mindössze 26 millió 617 ezer 679 lej. — tehát jelentéktelen összeg. — volt és amely összeg

még 5 százaléka sem ezen pénzügyi intézetek saját tőkéinek.

Ezzel szemben a régi pénzügyi intézetek az elmúlt évben olyan összegű visszszámítolási hitelt élveztek, amelynek összege nemcsak eléri és meghaladja saját tőkéjük összegét, de gyakran annak kétszeresét is eléri.

Hogy ezt az aránytalanságot szemléltessük, bemutatjuk az alábbi összehasonlítható táblázatot:

A bank neve	alaptőke	tartalékok	reeszkompt
Banca Agricola S. A. București	77,326.400	63,000.000	509,075.938
Banca Generala a Tării București	60,000.000	52,736.000	367,390.626
Banca Marmoroseh Blank București	125,000.000	251,620.665	799,950.722
Banca Romaneasca București	280,000.000	176,000.000	635,216.939
Banca Olteniei Craiova	12,000.000	10,000.000	80,312.700
Banca Comertului Craiova	59,886.500	64,806.692	277,376.950
Banca Agrara Cluj	55,000.000	14,132.820	156,335.200
Banca Centrala Cluj	50,000.000	20,376.035	109,706.065
Erdélyi Bankszindikátus intézetei	358,996.450	188,837.290	26,617.679

Meggyőződésünk, hogy ezek a közölt adatok meggyőzik úgy Kormányzó Urat, mint a Banca Nationala igazgatóságát, hogy a Szindikátus tagintézeteivel szemben tanúsított eljárás nem egyenlő és nem jogos.

Ez az eljárás nem jogosult és nem indokolt semmiképpen, miután

a szindikátus tagintézetei a bonitás szempontjából megérdemelnék minden bizalmat.

Az 1926. év 1927. évek folyamán fájdalmas szentani voltak több erdélyi bankkriszisek és bankesődnök, de a fizetésképtelenné vált vagy esődbe jutott pénzügyi intézetek közül egyik sem volt szindikátusunknak a tagja, mert

a Bankszindikátus a kötelező revízió bevezetésével vigyáz tagjai helyes és korrekt működésére.

Szindikátusunknak az 1922. évbentörtént megalakulása óta csak egyetlen tagintézete jutott esődbe, amelyet nem tudunk szanálni, nevezetesen a Csikszeredai Takarékpénztár Rt., amely 1 millió lejelt volt adósa a Banca Nationalának. Ebben az esetben, hogy a Banca Nationalat minden károsodástól megkíméljük,

Szindikátusunk a visszszámítolási teljes összegét azonnal kifizette a Banca Nationala brassói fiókjának.

Reméljük, hogy a Jegybank vezetőségét ez az eljárásunk meggyőzi a mi szervezetünk abszolút komolyságáról és megbízhatóságáról.

Epen ezért érint fájdalmasan a Banca Nationala irányunkban megnyilvánuló bizalmatlansága, amál is inkább, mert más esetekben bizonyos pénzügyi intézetekkel szemben teljesen indokolatlanul feltétlen bizalmat tapasztalunk és érthetlenné válik, hogy ezek a pénzügyi intézetek miért kaptak tekintélyes összegű visszszámítolási hitelt a Banca Nationalától.

A kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzalogbank Rt. például, amely pénzügyi intézet az elmúlt év végén körülbelül 50 millió lej deficitelt fizetésképtelenné vált, nagyobb visszszámítolási hitelt élvezett, mint az Erdélyi Bankszindikátus bármely jól megalapozott pénzügyi intézete,

a giurgiui Banca de Credit Commercial pedig, amelyet egy Varjassy nevű magyar szélhámos-alapított — a lapok jelentése szerint — 27 millió lej visszszámítolási hitelt élvezett,

nagyobbat tehát, mint az Erdélyi Bankszindikátus összes tagintézetei és amely összeg értesülésünk szerint most már teljesen elveszettek tekintetű.

Mély tisztelettel kérjük Kormányzó Urat, szíveskedjék ezeket a szempontokat és körülményeket figyelembe venni és utasítani a Banca Nationala erdélyi fiókjainak vezetőit, hogy fordítsanak figyelmet a mi intézeteinkre is, legyenek bizalommal irántuk és saját tőkeerejükkel arányban levő anyagi eszközökkel segítsék őket.

Viszonzásul magunk részéről biztosítjuk Kormányzó Urat, hogy

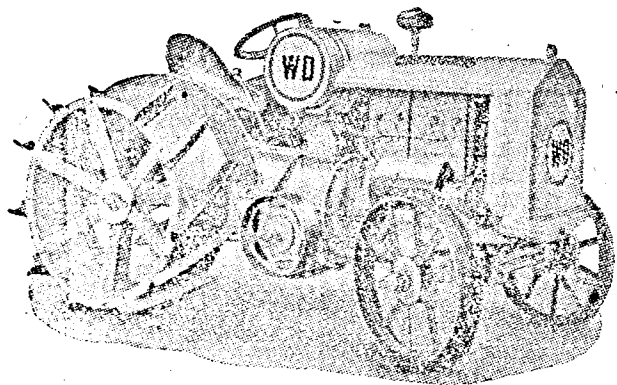
minden alkalommal a legpontosabb és legőszintébb információt fogjuk adni tagintézeteinkről és így teljességgel kizártnak tekinthető, hogy a Banca Nationalat bármilyen veszteség is érhesse az Erdélyi Bankszindikátus kebelében tartozó pénzügyi intézeteknél.

Köszönetünket fejezzük ki Kormányzó Urnak emlékiratunk meghallgatásáért, kérjük és várjuk eredményes intézkedését és nagyrabecsülé-

kiváló tisztelettel:

Erdélyi Bankszindikátus
dr. Gyárfás Elemér
szenátor, elnök.

W D

„HANOMAG” 28/32 lóerős traktor

petróleumüzemmel, három vasu ekével végez mély szántást

A legolesőbb, leggazdaságosabb és legbiztosabb üzem!!!

Beépített szijkerékkel, regulátorral **B o s h** mágnesgyújtás.

Előnyös fizetési feltételek. Vezérképviselet és állandó raktár.

„INDUSTRIA” Kereskedelmi és Ipari Rt. Timișoara, Strada I. C. Brătianu 3.

TELEFON: 9-14.

Táviratcím: **INDUSTRIA**

Négymillió lejjel a kikiáltási áron alul elárverezték az Aradi Ipar- és Népbank palotáját

A Banca Românească vette meg huszonötmillióért a háromemeletes bérpalotát — Grósz József lippai fakereskedő pótajánlatban 27 és fél millió lejt kínál a Bohus palotáért

Március 26-án tartották meg az aradi törvényszék telekkönyvi hivatalában ennek az épületkomplexumnak nyilvános bírói árverését. A legnagyobb meglepetésre az árverést megelőző nagy érdeklődés dacára vevő-

A felszámolás alatt álló Aradi Ipar és Népbank Rt. likvidálási munkálatai előrehaladott stádiumba kerültek. A bank aktiváinak egyik legnagyobb objektuma egy három utcára épült hatalmas, modern bérpalota, melynek értékesítésére — mint köztudomású — árverés vált szükségessé. Ként egyedül a Banca Românească jelentkezett.

Az épület kikiáltási ára huszonkilencmillió lejt volt, azonban tekintettel az egyetlen vevőre, négymillióval a kikiáltási áron alul, huszonötmillió lejes árban a Banca Românească vet-

te meg a 60 millió értékű épületömböt.

A törvényben előírt 15 nap leteltével megtörténik a palota telekkönyvi átjegyzése a Banca Românească nevére.

Az Aradi Ipar- és Népbank székházára megtartott árverés után pótajánlatot nyújtottak be. Az árverés jogerőre való emelkedése előtt Grósz József lippai fakereskedő pótajánlatot adott be és ajánlatában 27 és fél millió lejt vételárat kínál az aradi Bohus palotáért.

Az aradi piacon és az egész Bányságban nagy érdeklődéssel várják, hogy a Banca Românească és Grósz József versengéséből ki kerül ki győztesként és kinek a tulajdonába megy át a gyönyörű márványpalota.

Csődöt kértek az Aradi Ipar- és Népbank Rt. ellen

Kötelezték a felszámoló bizottságot, hogy a tisztviselői nyugdíjalapot helyezze bírói letétbe — A törvényszék még nem döntött a csödkérés felett

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” Arad-bánsági szerkesztőségétől

A felszámolás alatt álló Aradi Ipar- és Népbank Rt. likvidációs munkálatai körül nehézségek merültek fel. A felszámolóbizottság munkájával elégedetlen betétesek érkezelést tartottak, amelyen megfenyegettek a felszámolókat, hogy kilépnek eddigi passzivitásukból és csödkérést adnak be a pénzügyintézet ellen.

Az elégedetlen részvényesek akció-

ba is léptek és Kádas aradi gyógyszerész hat kisbetétessel együtt csödkérést nyújtott be az aradi törvényszékhez. A csödbíróság közelebről fog dönteni a csödkérés felett.

Itt említjük meg, hogy az aradi iparhatóság jogosnak ítélte a felszámolás alatt álló pénzügyintézet tisztviselőinek azt a kérését, hogy a nyugdíjalap helyezzék letétbe. Az iparha-

tóság döntése értelmében a közel 5 millió lejt tisztviselői nyugdíjalapot bírói letétbe kell helyezni.

Munkatársunk felkereste dr. Fischer Jenő ügyvédet, a likvidáló bizottság ügyészét és kérdést intézett hozzá, hogy az iparhatóság döntésében megnyukszik-e.

Fischer ügyvéd kijelentette munkatársunknak, hogy feltétlenül meg kell feleltetnie az iparhatóság határozatát az aradi törvényszékhez és felelősségében kéri fogja az illetéktelenség kimondását. Felelősségében hivatkozni

fog a legfelsőbb semmitőszék elvi jelentőségű döntésére, amely döntés értelmében az alkalmazott és a munkaadó között felmerülő perekben az iparhatóság nem illetékes és az ilyen természetű perek a járásbírói illetékessége alá tartoznak.

— Ha azonban — fejezte be fejtegetését dr. Fischer, — a pénzügyintézetnek mégis letétbe kellene helyeznie a nyugdíjalap összegét, úgy a felszámoló bizottság eleget fog tenni ennek a kötelezettségnek.

A „Timişana Bank közgyűlése

60 lej osztalékot kapnak a részvényesek — Az új felügyelőbizottság tagjai

A „Timişana” Bank március 28-án tartotta meg 43. évi rendes közgyűlést dr. Cosma Aurel volt miniszter, intézeti elnök elnökléte alatt.

A közgyűlésre letételt 75 ezer 480 darab részvény és megjelent 128 részvényes 7493 szavazat képviselésében.

A megjelentek között ott láttuk I. Mitilineu volt külügyminisztert, Stefan Cicio Pop és Vasile Goldiş volt minisztereket, dr. Georgevici Lucian főpolgármester, Oprea Ion kereskedelmi kamarai elnök, Dobrovicescu Stamate, a Banca Naţională temesvári fiókjának igazgatója, dr. Cornel Albu ügyvéd, dr. Victor Mercea ügyvéd, dr. Braun ügyvédet, dr. Nicolae-vici ügyvédet, dr. Obădeanu szenátort, dr. Mezin Valer ügyvédet, dr. Tiurea főesperest és másokat.

Cosma elnök melegen üdvözölte a megjelent részvényeseket, megállapította a közgyűlés határozatképességét és azt megnyitotta.

Sitescu Pantelimon vezérigazgató felolvasta az igazgatóság jelentését és a zárszámadásokat, majd a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után a közgyűlés elfogadta a zárszámadásokat, a nyereségelosztási javaslatot és megadta a szokásos felmentvényt.

Az elfogadott javaslat szerint 701 ezer 630 lejt a tartalékalapra, 600 ezer lejt a nyugdíjalapra, 200 ezer lejt jótékony célra fordítatik, míg osztalékkul részvényenként nettó 60 lejt fog kifizetésre kerülni.

Dr. Anuica, dr. Cioban és Spiridon részvényesek kérdéseire Sitescu vezérigazgató részletes információkkal szolgált, melyeket a közgyűlés köszönöttel vett tudomásul.

Mitilineu volt külügyminiszter maga és a Banca Generală a Târii Româneşti bukaresti intézet, mint egyik nagy részvényes nevében szólt fel és lelkes szavakban az intézet támogatását kéri a részvényesektől, amit úgy a maga, mint az általa képviselt intézet nevében a jövőre nézve is kiállításba helyez, hogy ezzel az intézet további fejlődése lehetővé váljék. A részvényesek támogatását kérte az új vezérigazgató részére, akit elsőrangú bankszakembernek tart. A közgyűlés lelkesedéssel üdvözölte az új vezérigazgatót és a felszólalót.

Ezután egyhangulag megválasztott egy évre az új felügyelőbizottság, melynek tagjai lettek: Sârbu Gherasim főesperes, N. N. Iarca, dr. Petriciu Tiurea főesperes, Gheorghe Montoux, dr. Schmitz, dr. Coriolan Baltă és dr. Paraschiv Licareţiu.

Cassa Centrală de Păstrare din Arad S. P. A. Aradi Központi Takarékpénztár Rt.

Vagyon Mérleg-számla az 1927. évről. Teher

Készpénzkészlet, devizák és külföldi pénznemek	4,808.233	Részvénytőke	6,000.000
Más pénzügyintézetnél elhelyezett tőkék	2,587.331	Tartalékalap	800.000
Váltótárca	14,185.777	Nyugdíjalap	141.416
Folyószámlai adósok	15,495.596	néhaj Csánk Lajos és dr. Singer János al pitvány	7.500
Jelzálog kölcsönök	786.281	Betétek	31,085.131
Tulajdon értékpapírok	1,122.358	Letétek	116.836
Saját ingatlanok	4,000.000	Hitelezők	1,824.302
Nyugdíjalap értékpapírai	101.210	Visszszámítás	1,010.046
Leltár teljesen leírva	—	Engedményezett jelzálog kölcsönök	782.275
Szavatosságok	4,941.675	Fel nem vett osztalékok	21.219
Beszédesi értékek	619.851	Be nem fizetett betét kamatadó	237.510
		Előre felvett kamatok	258.809
		Szavatosságok	4,941.675
		Beszédesi értékek	619.851
		Egyenleg mint nyereség	801.742
	43,086.786		43,086.786

Arad, 1927. december 31-én

Grób Jenő s. k.
cégvezető, jogosított könyvelő.

Az igazgatóság:

kisjolsvai Szabó Zoltán sk.,
elnök.

Dr. Borsos Béla sk.,

Deutsch Károly sk.,
vezérigazgató.

Löcs Rezső sk.,

Neumann Hermann sk.,

Bárá Popp Aurél sk.,

Szántay Lajos sk.,

Verbos Nándor sk.,

Jelen Mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és teljesen helyesnek és rendben levőnek találtuk,

A felügyelőbizottság:

Tabakovits Emil sk.,
elnök.

Boros Iván sk.,

Dömötör Bertalan sk.,

Dörner János sk.,
jogosított könyvelő.

Dr. Nichi Lázár sk.,

Eredménnyel biztatnak a Marty Konyakgyár egyezkedési tárgyalásai

A Neumann Testvérek és az Aradana hajlandók elfogadni a felajánlott kvótát

Megirtuk, hogy a világozi Marty Konyakgyár egyezkedési tárgyalásai sikerét váratlan akadályok fenyegették. A hitelezők többsége elfogadta a felajánlott 50 százalékos kvótát, a Neumann Testvérek és a Banca Aradana azonban nem fogadták el az egyezséget és esődkérést adtak be az aradi törvényszékhez.

Az aradi törvényszék március 22-re tüzte ki a esődtárgyalást, de a szembenálló felek hallgatolagos megegyezésével az érdemleges tárgyalást bi-

zonytalan időre elnapolta.

A Marty Konyakgyár jogi képviselője, dr. Szöllőssy Zsigmond ügyvéd-től munkatársunk arról értesült, hogy az eddig mereven elzárkózó Neumann Testvérek cég és az Aradana is megértést tanusít a folyamatban levő tárgyalásoknál és megfelelő biztosíték mellett hajlandók elfogadni a felajánlott kvótát. Ilyen körülmények között remélhető, hogy a Marty Konyakgyár szanalása sikerül és a vállalat elke-
rülheti a esődt.

Aplicarea legii timbrului

— **Novile hotărâri ale comisiei centrale** —

Comisiunea centrală a timbrului a fixat următoarele noi norme de aplicare a acestei legi.

Taxarea contractelor dintre fabricanți și cultivatorii sfecei de zahăr

Comisiunea, văzând contractele de cultură de sfeclă, alcătuită după un formular tip și intervenite între fabricanții de zahăr de o parte și locuitorii cultivatori de sfeclă de altă parte;

Văzând că, din cuprinsul acestor contracte tip, rezultă că, în vederea nevoilor industriei de zahăr, fabricanții înlesnesc cultivatorilor cultura sfecei zaharifere, iar aceștia vând dela început recolta anului

agricol în curs fabricanților pe un preț ce se determină an cu an de către Ministerul de industrie.

Văzând, că, din complexul modalităților conveniunii de cultură rezultă că în speță este vorba despre o vânzare de recoltă prinsă de rădăcini, taxabilă după dispozițiunile art. 14 paragr. 17, comisiunea centrală a timbrului decide ca asemeni contracte tip se vor taxa cu 1 la sută.

Impunerea societăților de temperanță

Când societățile de temperanță se constituie sub forma de societăți cooperative se bucură de scu-

tirile prevăzute de art. 22 paragr. 43 legea timbrului.

Impunerea operațiilor de asigurări mutuale

Operațiunile, cari au de scop asigurări mutuale pentru natalitate, căsătorie și deces făcute de către Societățile legalmente autorizate sunt considerate ca asigurări în sensul dispozițiilor art. 14 paragr. 18 din legea timbrului și în consecință urmează a fi taxate cu 2 la sută, impozit ce se va percepe asupra primelor plăti-
te cu titlu de taxă de înscriere, taxa de contribuție și taxa pentru preîntâmpinarea realizării valorii polițelor prin unul din evenimentele arătate mai sus.

Situația încasărilor vamale în primele două luni, ale anului 1928

Situația încasărilor vamale pe primele două luni ale anului 1928 se prezintă după cum urmează:

Incasări provenite din taxe vamale de export 104,430.888 lei.

Incasări din taxe vamale de import 968.871.115 lei.

Incasări din diverse taxe vamale 18,157.007.70 lei.

Totalul încasărilor vamale dela 1 Ianuarie la 29 Februarie a. c. au fost de 1.091,459.014 lei.

Situația încasărilor vamale pe aceeași perioadă a anului trecut se prezintă după cum urmează:

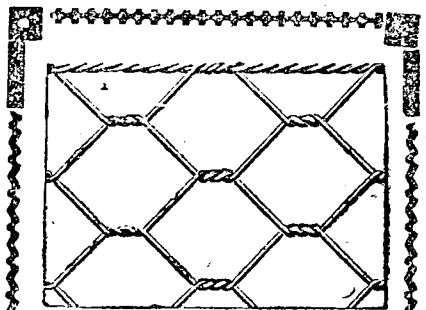
Incasări din taxe vamale de export 396,341.534.80 lei.

Incasări din taxe vamale de import 818,683.053 lei.

Incasările din diferite taxe vamale 98,316.370 lei.

Totalul încasărilor vamale pe primele două luni ale anului 1928 au fost de 1,313,340,958 lei.

Dacă ținem seamă că evaluările bugetare la taxe vamale pe două luni ale anului 1928 se cifrează la 1.533,333.338 lei, constatăm că încasările provenite din taxele vamale pe lunile Ianuarie și Februarie 1928 au fost inferioare cu circa 440 milioane lei față de evaluările bugetare și cu circa 220 milioane mai mică decât încasările din aceeași perioadă a anului trecut.

Többször csavart
horganyozott sodronykerítés

négyféle luckbőségben, különböző drótvastagságban szállít bármilyen mennyiségben, valamint tüskéshuzal sodronyszöveteket, vas- és rézbutorokat, sodrony-
ágybetéteket legolcsóbb árban

Pásztori és Hettmann

Erdély legnagyobb vas- és rézbutorgyára B. R. A. S. O. V. Gyár: Hátsó-u. 66, Telefon: 481. Rak-
tár: Kórház-u. 32, Telefon: 482

Fabrica de Impletituri și Tricotage din Arad S. A. Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár Rt.

ACTIV—VAGYON

Bilanțul incheiat la 31 Decembrie

Mérleg-számla 1927. december 31-én.

PASIV—TEHER

Cassa—Pénztár	829,976	Capital—Részvénytőke	15,000,000
Teren—Telek	108,400	Fond general de rezervă—Tartalékalap	1,633,238
Imobile—Ingatlan	8,933,303	Fond de amortizare—Értécsökkenési tartalékalap	11,878,910
Mașini și instalațiuni mobiliare—Gépek és felszerelés	14,176,443	Fond de amortizare suplimentar—Rendkívüli értécsökkenési tartalékalap	989,635
Mărfuri fabricate și materii prime—Kész áru és nyers anyag készlet	11,595,667	Fond de pensuni și ajutor al funcționarilor—Tisztviseleői nyugdíj és segélyalap	1,100,206
Materiale diverse—Különféle árnkészlet	4,284,940	Rezerve pentru creanțe dubioase—Kétes követelések tartalékalapja	1,926,783
Combustibil—Tüzelőanyag készlet	354,500	Creditori—Hitelezők:	
Mobilier—Berendezés	899,335	Banca Românească cont crt.—Banca Românească folyószámla	20,525,000.—
Efecte publice și acțiuni—Értékpapírok	1,000,000	Banca Românească scont—Banca Românească leszámítolás	633,589.—
Debitori pentru mărfuri—Adósok áruért	64,426,118	Soc. Naț. de Cred. Ind. scont—Soc. Naț. de Cred. Ind. folyószámla	10,354,210.—
Debitori avans as. materiale div.—Adósok előlegek árukra	1,142,919	Soc. Naț. de Cred. Ind. scont—Soc. Naț. de Cred. Ind. leszámítolás	1,369,806.—
Cauțiuni—Óvadék	5,000	Diversi creditori—Különféle hitelezők	37,563,822.—
		Dividende neridicate—Fel nem vett osztalék	39,451
		Report din 1926—Áthozat 1926. évről	35,949.—
		Profit în 1927—Nyereség 1927. évben	4,506,032.—
	107,556,631		4,541,981
			107,556,631

Pentru contabilitate — a könyvelésért:
Eugen Moscu

V. Goldis,
președinte.

Iuliu Racz,
director general — vezérigazgató.

Dr. M. Mărcuș,
Administratori delegați — végrehajtó bizottsági tagok.

N. Serbanescu,
director comercial — kereskedelmi igazgató.

Verificat și găsit exact. — Felülvizsgáltatott és rendben találtatott.
Cenzori — Felügyelőbizottság:

Em. Comsa,

Gh. Dumitrescu,

St. Iesanu,

M. Reusz.

Nem vonják el a tordai iparvállalatoktól a földgázt

A Tordai Földgázelosztó Társaság 9 millió lejjel tartozik a Nemzeti Földgáz Részvénytársaságnak — Április 1-től nem kapnak gázt a Földgázelosztó Társaság fogyasztói

Lapunk legutóbbi számában az UGIR kolozsvári tagozatának választmányi ülésével kapcsolatosan beszámoltunk arról, hogy Torda ipari életét súlyos veszedelem fenyegeti, amennyiben a Nemzeti Földgáz Részvénytársaság április elsejével beakarja szüntetni a gázszolgáltatást. A hír az érdekelt körökben érthető megdöbbenést keltett, tekintve, hogy a gázszolgáltatás beszüntetése esetén Torda lakossága, de különösen az ipari élet mérhetetlen károkat szenvedne, miután gáz hiányában az iparvállalatok kénytelenek volnának üzemüket hosszabb ideig beszüntetni és munkásaikat elbocsátani.

A tervbeveit gázbeszüntetést azzal magyarázták, hogy a Nemzeti Földgáz Részvénytársaság és a Földgázelosztó Társaság között konfliktus keletkezett és ennek elintézetlensége kényszerítene a földgázot szolgáltató társaságot, hogy úgy az iparvállalatoktól, mint a magánfogyasztóktól április elsejével megvonja a nélkülözhetetlen fűtő- és világítóanyagot.

Munkatársunk ebben az ügyben felkereste a Sonometan kolozsvári igazgatóságát, ahol a következő információkat kapta:

— A bukaresti központtól — mondotta informátorunk — eddig semmiféle utasítást nem kaptunk arra vonatkozólag, hogy a földgázszolgáltatást Tordán beszüntessük. Tény az,

hogy a Nemzeti Földgáz Rt. és a tordai Földgázelosztó Társaság között konfliktus keletkezett, amely abból ered, hogy ez a társaság három hónapra visszamenőleg tartozik a Nemzeti Földgáz Részvénytársaságnak a szolgáltatott gáz árával. A tordai társaságot többször felszólítottuk, hogy a kilencmillió lejt meghaladó gáztartozásból legalább egy részletet fizessen meg, a felszólításnak azonban eddig nem tettek eleget.

— Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy Tordán és környékén teljesen megszüntetni akarjuk a gázszolgáltatást. Csak arról van szó, hogy amennyiben a tartozások ügyét nem sikerül rövid időn belül rendezni úgy kikapcsoljuk vezetőiket azoknak a fogyasztóknak, akik a földgázt a Földgázelosztó Társaság útján kapják. Ez a szankció tehát nem vonatkozik a nagyipari vállalatokra és a Torda környékén levő hatalmas gyárakra, amelyek közvetlenül jutnak a földgázhoz.

A hivatalos helyről nyert információ meggyőztethatja az első hírek hatásai alatt felizgatott kedélyeket. A tordai ipar és kereskedelmi élet, valamint magánfogyasztók szempontjából is azonban igen üdvös volna, ha a konfliktus a Nemzeti Földgáz Rt. és a Földgázelosztó Társaság között rövid időn belül elsimulna.

A Titan, Nadrag, Calan Egyesült Fémművek

Románia egyik legjelentősebb vállalata a vasiparban a „Titan, Nadrag, Calan” egyesült fémművek amely 1924-ben alakult és jelenleg 300 millió lej alaptőke felett rendelkezik. Termelése évről-évre emelkedik, annyira, hogy alapítása óta *produkciónját megháromszorozta*. Lehetővé tette ezt az üzemek teljes modernizálása, melynek kerestülvitele után az új telepek a technika legújabb vívmányainak magaslatán állanak. Megállapítható, hogy ma már a gyár a

belföld szükségletét bádokban és kötővasban teljesen fedezi, ami az ország kereskedelmi mérlegét 500—600 millió lejjel javítja évenként. Annál nagyobb jelentőségű dolog ez, minthogy a gyár minden nehézséget leküzdve, dacára a védvámoknak, e cikkek árát nem emeli. A belföldi fogyasztás jelentékeny emelkedése folytán a termelést fokozni lehetett, ami az önköltségi és az eladási ár csökkentésére vezet.

Az üzemek körülbelül 3000 mun-

kást és 350 tisztviselőt foglalkoztatnak és a munkabérekre és illetményekre kifizetett összegek 1926-ban 140 millió leire emelkedtek.

Itt adjuk az egyes telepek leírását, terményeik megjelölésével:

A *Calan művek* Hunyad megyében fekszenek, ezt a telepet a Calani Bánya- és Kohóművektől vették át és öntődjé évi 8000 tonna kapacitással dolgozik. A telepen működő napi 120 tonna termelésű magas kemence most üzemben kívül van.

A *Teljucci Bányamű (Alsótelek)* keskenyvágányú vasúttal van összekötve Calannal, egy 18 kilométeres vonalon, Teljuc egyike az ország leggazdagabb érévidékeinek és az itteni ércanyagok a Calani kohó táplálására szolgálnak.

A *Ferdinand Művek* (Nándorhegy, Severin) Szörénymegyében van. A gyártelep a következő részeket foglalja magában:

2 Siemens Martin kemence, évi 25.000 tonna acéltömb termeléssel. A nyersanyagot a saját hengermű vas- és bádoghulladékaik szolgáltatták. Egy nyersvasnyújtó, évi 15.000 tonna termeléssel. Egy finomvashengermű kötővas, hengervas, hengerelt drót számára, évi 15.000 tonna termeléssel. Egy bádoghengermű, amely 0, 4—3

	1924	1925	1926
Alaptőke — — — — —	150,000.000	150,000.000	282,000.000
Beruházások — — — — —	71,081.315	139,332.558	222,909.727
Anyagkészlet — — — — —	93,037.446	101,651.709	171,342.866
Tartalékok és tiszta nyereség — —	20,233.306	30,310.916	59,130.667
Amortizáció — — — — —	2,013.809	10,917.536	24,115.596
Osztalék — — — — —	10%	15%	15%

Diracțiunea Regională Silvică Arad

Publicațiune

Se publică spre generală cunoștință, că în ziua de 25 Aprilie 1928, în localul Direcțiunii din Arad, se va vinde prin licitație publică cu oferte închise 6 loturi arbori desrădăcinați din pădurea Cladova, Ocolul silvic Păuliș, județul Arad.

Lotul I, cu 142 arbori de esență gorun și 263 fag și carpen estimăți la 100 m³ lemn de lucru și construcție și 547 steri lemne de foc.

Lotul II, cu 35 arbori de esență gorun, 311 fag și carpin estimăți la 34 m³ lemn de lucru și 692 steri lemne de foc.

Lotul III, cu 58 arbori de esență gorun, 445 fag și carpin estimăți la 73 m³ lemn de lucru și 1035 steri lemne de foc.

Lotul IV, cu 84 arbori de esență

gorun, 432 fag și carpin estimăți la 87 m³ lemn de lucru și 1000 steri lemne de foc.

Lotul V, cu 43 arbori de esență gorun, 420 fag și carpin estimăți la 46 m³ lemn de lucru și 813 steri lemne de foc.

Lotul VI, cu 6 arbori de esență gorun și 503 fag și carpin estimăți la 10 m³ lemn de lucru și 1700 steri lemne de foc.

Vânzarea se va face conform Regulamentului de licitațiuni și cu aplicarea condițiilor generale pentru exploatarea pădurilor Statului publicate în „Monitorul Oficial” No. 106 din 12 Aug. 1912, cum și cu condițiile speciale de cari amatorii pot lua cunoștință dela Direcțiunea Regională Silvică din Arad și Ocolul silvic Păuliș, județul Arad.

Estimația grupul I, Lei 92.000;

„ „ „ II, „ 75.500;

„ „ „ III, „ 133.500;

„ „ „ IV, „ 136.000;

„ „ „ V, „ 96.000;

„ „ „ VI, „ 153.000.

Garanța provizoră gr. I, Lei 23.000;

„ „ „ II, „ 19.000;

„ „ „ III, „ 33.500;

„ „ „ IV, „ 34.000;

„ „ „ V, „ 24.000;

„ „ „ VI, „ 38.000;

Supra oferte nu se primesc.

Megkönnyítik a részvénytársaságok fuzióját

A pénzügyminiszterium törvénytervezetet készített el, amelyben kimondja, hogy a részvénytársaságot fuziója esetén a részvényadó nem egy százalékos, mint a közönséges részvényeladókénál, hanem csak a félszázalékos.

A fuzionáló intézetek ingatlanvagyonra nem esik ötszázalékos illeték alá, hanem csak egy százalékos illetéket vetnek ki a becsérték után. A törvényjavaslat a részvénytársaságok fuzióját, a nagyobb alakulatok képződését kívánja elősegíteni.

Olvassa a **Lemmul-t**

Uzinele de Fier și Domeniile din Resița S. A.

Capital Social Lei 750,000.000. București, Str. Povernei 2.

Fier de comerț, Grinzi I și U, Fier fasonat, Table groase și mijlocii, Șini și material mărunt pentru ecartament normal și îngust. Schimbători, macazuri, incrucișări, poduri și alte construcții de fier, plăci turnate, vagonete, piese de vagoane. Osii, Bendaje, Roți din oțel turnat. Perechi de roți complete **Locomotive** pentru ecartament normal și îngust. Materiale turnate din oțel și fontă, piese forjate, Buloane, Suruburi, Nituri, etc., etc.

Electro-motoare, Dinamuri, Generatoare, Transformatoare, instalațiuni con plecte de centrale electrice, industriale și comunale, electrificări de orase, Echipament electric pentru industria petroliferă. Atelier de construcțiune pentru aparate și unelte de sondaj. Armament și munițiuni. Pluguri și alte unelte agricole. Nicovale, Lopeți, Sape, etc. Mine, Fabrici și Domenii la: Resița, Anina, Boeșa, Oravița, etc.

Pentru fier laminat și mașini agricole reprezentanța:

Socomet

Socomet

Societate Comercială Metalurgică, S. A.

București, Calea Victoriei No. 51.

Adresa Telegrafică: „S O C O M E T A L”

TELEFON: 50/61.

TELEFON: 47/24.

Nagy hossz a bukaresti tőzsdén

Megindult az ártértékelődési hossz a romániai értékpapirokban — A petróleumértékek visszaestek — A Chrissoveloni bank tranzakciója

A „Pesi Tőzsde” legutóbbi száma az alábbi érdekes cikket közli a bukaresti tőzsde helyzetéről:

A nemzetközi tőzsdék gyenge magatartásával szemben a bukaresti tőzsdén február vége óta ártértékelődési hossz van. A külföldi kölesön kedvező kilátási folytán a stabilizáció a bekövetkezését, úgy látszik, a tőzsdén biztosra veszik és a mérlegvalódság helyreállításával kapcsolatban

az alértékelt papírok nagy előtörését várják.

Szóval itt is az ártértékelődési hosszról van szó, amely, mint a tőzsdei számok mutatják, már meg is indult a bukaresti tőzsdén. Az utolsó időben a kamatlábak és a pénzhiány is csökkent és mivel a vezető intézetek legfeljebb 9 százalék betéti kamatot adnak, kedvezőnek bizonyult sok esetben az értékpapírok vásárlása. Miután pedig Romániában elsősorban bankkonjunktúra van, a publikum leginkább a bankpapírokat vásárolja.

A petróleumpapírok nem tudták eddig kivenni részüket az ártértékelődésből, sőt például a Steaua Română és az Astra Română még vissza is estek.

Ezzel szemben azonban néhány ipari érték és a bankpapírok, mind jelentősen emelkedtek. Az áremelkedéshez hozzájárult az, hogy a lombardfeltételek érkeznek a külföldről, nevezetesen Párizsból és Berlínből, de magyar részről is jelentős értékpapírvásárlások történtek. A vezető értékek február végétől március végéig a következő áremelkedést érték el:

Banca Nationala	6325	7900	9200
Banca Marmorosch	1160	1200	1389
Banca Romaneasca	970	1010	1130
Banca Com. Romana	980	980	1080
Banca de Credit Roman	1030	1250	1330
Banca Generala a Tarii	620	710	730
Albina, Sibiu	1025	1030	1030
Resita	610	760	760
Tramvaiele, Bucuresti	820	1140	1170
Letea	925	1040	970
Cladirca Romaneasca	770	900	950
Urbane, Bucuresti	57 $\frac{3}{4}$	62	63
Renta Impropriarirei	58 $\frac{3}{4}$	64 $\frac{1}{2}$	64
Dacia Romania Bizt.	5250	6200	6200
Generala Biztosító	2400	2900	2900
Nationala Biztosító	1200	1400	1400
Steaua Romana	1590	1600	1570
Astra Romana	3350	3300	3300

Igen kedvező benyomást gyakorol a piacra a Banca Chrissoveloni nagy tranzakciója. A bank 250 millió lejről 350 millió lejre emeli fel az alaptőkét és az 500 lejes névértékű részvényeket 750 lej árfolyamon bocsátják ki. A tőkeemelési tranzakcióban részt vesznek: a Niederösterreichische Escomptegesellschaft, a Banque de l'Union Parisienne érdektségéhez tartozó Banque de Bruxelles, Comp-

toir d'Escompte Genève és a londoni Hambros bankház. A tranzakció révén 150 millió lej friss tőkéhez jut a bank. A Niederösterreichische részéről Bruno Rubinstein kerül az intézet igazgatóságába, míg a Chrissoveloni Bisteghi und Companie bécsi cég egyik igazgatóját, Walter Dickin-t adminisztrátor delegének választották meg.

Adunarea generală a băncii „Timișiana”

Banca Timișiana și-a ținut a 43-a adunare generală în 28 Martie sub președinția dlui dr. Aurel Cosma fost ministru. Au fost depuse 750.480 acțiuni și s'au prezintat 128 acționari reprezentând 7493 voturi.

Printre cei prezenți am remarcat pe dnii I. Mitilneu, Ștefan Cicio Pop, Vasile Goldiș foști ministri, dr. Lucian Gheorghievici primar, Ioan Oprea președinte al Camerei de Comerț, Stamate Dobrovicescu directorul Băncii Naționale din Timișoara, dr. Cornel Albu avocat, dr. Braun avocat, dr. Nicolaeveici avocat, dr. Obădeanu senator, dr. Valer Mezin, dr. Țiucrea protopop ș. a.

Președintele institutului dl dr. Au-

rel Cosma a deschis ședința, dl director general Siteșcu Pantelimon a citit raportul direcțiunei. Adunarea generală a aprobat bilanțul și a votat propunerea direcțiunei cu privire la împărțirea profitului. Se adaugă la fondul de rezervă 701.630 lei, la fondul penziilor 600.000, 200.000 s'au votat pentru scopuri de binefacere. Dividenda a fost fixată la 60 lei de acțiune.

Dnii dr. Anuica, dr. Cioban și Spiridon au cerut unele lămuriri, cari au fost date de către dl director general Siteșcu; iar adunarea generală le-a luat la cunoștință cu mulțumită.

Dl Mitilneu, fost ministru de externe a vorbit în numele dsale și al Băncii Generale a Țării Românești,

cerând sprijinul tuturor acționarilor și totodată promițând și dsa tot sprijinul pentru noul director general Siteșcu, pe care îl consideră ca un conducător de bancă de primul rang.

Au fost aleși pentru un an ca 3 cenzori: protopop Gherasim Sârbu, N. N. Iarca, dr. P. Țiucrea protopop,

G. Montout, dr. Schnitz, dr. Coriolau Balta și dr. Paraschiv Licarețiu.

Președintele dr. A. Cosma a mai rostit o cuvântare scurtă, cu care a-dunarea a luat sfârșit între aplauze și urale la adresa conducătorilor institutului.

Változatlanul folynak a fuziós tárgyalások a Petrosani és a Lupeni Köszénbánya Rt. között

A Petrosani a tavalyi osztalékot fizeti

A Petrosani Soc. An. Romana pentru Exploatarea de Carbuin a napokban tartotta meg Bukarestben mérlegmegállapító ülését, amelyen a magyarországi érdekelttség képviselőiben részt vett dr. Chorin Ferenc, a Salgótarjáni elnöke és Fuchs Richard, az Urikányi vezérigazgatója.

A mérlegmegállapító ülésen elhatározták, hogy a Petrosani az idén is ugyanannyi osztalékot fog fizetni

részvényeseinek, mint tavaly, amely elhatározás jelentékeny bevételt biztosít a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársaságnak, amelynek érdekköréhez a Petrosani tartozik.

Itt említjük meg, hogy a Petrosani és a Lupeni fuzióját célzó tárgyalások változatlanul folyamatban vannak, de a tárgyalásokat különböző okok miatt nem lehetett befejezni.

HIREK

A bukaresti Likörszindikátus közgyűlése. Sindicatul Fabricelor Industriale de liqueur, rom și cognac din România április 7-én, délután 3 órakor az Uniunea Generală a Industriașilor din România, București, Str. Clémenceau No. 2. termeiben közgyűlést tart, az állandó igazgatótanács megválasztása céljából.

Értesítés. A kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. tudatja ügyfeleivel, hogy a nála elhelyezett takaré- és folyószámlabetétek kamatlábát 1928 április 1-től kezdődőleg 2 százalékkal leszállítja.

Uj malomvállalatot létesít a Csákovai Népbank Részvénytársaság. A Csákovai Népbank Rt. 15.000 darab egyenként 200 lej névértékű új részvény kibocsátásával ötmillió lejre emeli fel alaptőkéjét. Az új részvények 2:3 arányban kerülnek kibocsátásra. Jegyezni május hó elsejéig lehet az intézetnél. Az új tranzakcióval kapcsolatosan a pénzügyintézet új, háromvagonos kapacitású malmot létesít Csákován, mely alapítás nagy meglepetést kelt a malomipari dekonjunkturában. Az új malom, teljesen új berendezéssel, az új termésre készül el.

A Karánsebesi Takarékpénztár Rt. közgyűlése. A napokban tartotta meg Szana Zsigmond angol konzul, elnöközvezető vezetése alatt 51. évi közgyűlést a Karánsebesi Takarékpénztár Rt. A jelentések elfogadása után a közgyűlés köszönetet szavazott Schwab Károly vezérigazgató és az

igazgatóság eredményes működéséért. Az intézet a tiszta nyereségből 22 százalék osztalékot fizet részvényeseinek. Az igazgatóság egyik elhalálozott tagja helyére Hüttl Károly mérnököt, a választmány új tagjaként pedig Botescu Simiont választották meg.

Prohászka Ede kitüntetése. Az elmúlt napokban Temesvárott tartózkodott Minovici Cornél dr., egyetemi professzor, a bukaresti önkéntes mentőtársulat igazgatója, aki a temesvári társulat elnökének, a Temesi Műmalom történetesen betegen fekvő igazgatójának, Prohászka Edének, négytagu bizottság élén átnyújtotta a kormány Meritè Sanitar-kitüntetését, melyet az egészségügy terén kifejtett érdemes munkásságáért adott Prohászka Edének.

A Lomási Erdőipar Rt. tette a legolcsóbb ajánlatot a nagyváradi katonai tüzifa árlejtésre. Arra, hogy a tüzifapiacra milyen nyomott a hangulat, jellemző fényt vetnek a Nagyváradon legutóbb megtartott katonai tüzifaárlejtések. Március 6-án zajlott le Nagyváradon a VI. hadtest intendatúrája által 1100 vagon tüzifára kiírt árlejtés, amelyre tizszeres árajánlat érkezett be. A legmagasabb ajánlat 4200—4500 lej volt vagononként, de voltak 3980 lejes ajánlatok is. A legolcsóbb ajánlatot a Lomási Faipar Rt. tette, amely 3700 lejt kért a tüzifa vagonjáért.

Könyvek folyóiratok, prospektusok, üzletkönyvek és mindenféle kereskedelmi nyomtatványok művészi kivitelben készülnek a

Cărți, reviste, prospecte registre și toifelul de imprimare comerciale artistice lucrate execută atelierul

Lapkiadó B.-T. Cluj

Telefon 694.

legmodernebb szedő- és nyomógépekkel felszerelt üzemenben Csináljon próbarendelést!

Telephon 694

inzestrat cu cele mai moderne masini de cules și imprimat. Faceți comandă de probă!

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával
Budapestben

a legkellémesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb felételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszállóda

BUDAPEST, VIII., Béróss-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Külön házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Autólakkokat

Email fehér és színes lakkokat, minden ipari célra szükséges lakkokat és festékeket legjobban és legolcsóbban azonnal szállít

„L E D A” Rt. Lakkgyár

Timișoara.

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.

Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok Mü-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok:

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Producerea lemnului
Industria lemnului
Comerțul lemnului

Despre toate fazele pieței Vă
informează precis și la timp

A fatermelés
A faipar
A fakereskedelem

minden fázisáról pontosan és
részletesen számol be a

„LEMRUL”
„HOLZZEITUNG”

singura revistă forestieră bilunară din Ardeal care apare în românește, nemjeste și ungrește. Toate evenimentele forestiere interne și externe, situația pieței, articole scrise de cei mai de seamă specialişti, informațiuni etc., etc.

Revista fiind răspândită, rezultatul anunțurilor este sigur.

Redacția și administrația:

TIMIȘOARA, Piața Libertății 3.

Red. din Cluj: — Kolozsvári szerkesztőség:

Cluj, Str. Minerva 7. Telefon: 4-44.

Erdély egyetlen román, német és magyar nyelven kéthetenként megjelenő szaklapja. A külföld és belföld összes szakmai eseményeiről, piaci helyzetéről és friss, szakemberek által írt cikkekben és riportokban tájékoztatja olvasó táborát.

A lap elterjedtsége biztosítja a hirdetések eredményét.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Eredeti

„M. A. V.”

cséplők, **DIESEL, BENZIN, PETROLEUM** nyersolaj-
motorok

és locomobilok, több évi
részletfizetésre kaphatók

„Gépvásárnál”

BRASSÓ,

Vasut utcai vám mellett!!

Fatma,

Arad, gyárt

mindennemű fehér és litografált bádogdobozokat, rézkilincset és ajtócsmeket, különböző tömegekkel??!

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:

TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri

Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și tuică en gros!

**Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.**

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::

Saját tőkéi 85 millió lej

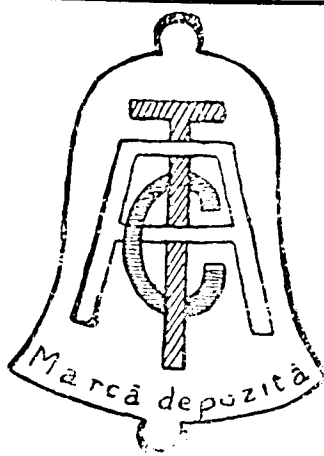
Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad!!

Affiliált intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvármegyei Gaz-
dasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Takarékpénztár Rt.
Székelyudvarhelyen és
Sz. Keresztúron, Szászre-
gényvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Népl.
bank Rt. Bonfilyújváradon

Cu această marcă este prevăzut fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii „Tacămul” fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga N. 11-A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon:
7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon:
7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și Rezerve
Lei 62,100.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Fondată la anul 1887.

Fondată la anul 1887.

VICTORIA

Institut de Credit și Economii S. A. Arad

Sucursale:

Chișineu-Criș, Șiria, Ineu,
Radna, Rovine, Bu'eni și
Aradul-Nou.

Agenții:

Săvârșin și Grănicerii
Capital și Fonduri proprii
Lei 50,000.000
Resurse Lei 500,000.000

Să ocupă cu toate afacerile bancare Are
legătură cu toate băncile din țară și cores-
pondenți în toate centrele mari ale lumii
Bancă autorizată pt. operațiuni de devize

Intreprindere proprie:

„NORA”

Fabrică de mături și perii în Arad

Schwäbische Zentralbank

Aktiengesellschaft, Temesvar

Tel.-Adr.: Schwabenbank. Gegründet 1895. Tel.-Adr.: Schwabenbank
Telef.: Bankabteilung 4, 255, 972. Devisenabteilung 1116, 1117, 1894, 1895

Aktienkapital Lei 20,000.000.
Reservefond Lei 20,000.000.
Spareinlagen ca Lei 375,000.000.

Zentrale: Timisoara-Cetate, Piața Unirei (Domplatz, No. 9.
Wechselstube: Timisoara-Cetate, Str. Lonovics 1 (bischöfl. Palais).
Filialkassa: Timisoara-Josefin, Bul. Berthelot (Kossuthplatz) No. 9.
Timisoara-Fabrica, Piața Traian (Kossuthplatz) No. 3.

Filialen:

Alexanderhausen, Billed, Buziasch, Grossanktnikolaus, Grosska-
roly, Hassfeld, Karansebesch, Lenaueim, Liebling, Lugosch,
Neupetsch, Neusankpeter, Perjamosch, Semlek, Tschanad, Tschene,
Vinga, Warjasch.

Exposituren:

Albrechtsflor, Altbeschenowa, Gertianosch, Grossjetscha, Johan-
nisfeld, Knez, Keglevich, Neusiedl, Ostern, Gross-Scham, Hodoni.
Günstige Verzinsung von Spareinlagen, kulante Durchführung aller
Bankgeschäfte, Kauf- u. Verkauf von Valuten u. Devisen Ausstellung
von Zollschechs.

Maschinenabteilung: Temesvar-Josefstadt Herrengasse (Str. I. C.
Bratianu) No. 1. —: Telephon 23-52.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiokintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési 30 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.